

- A gyermekek bevonása az irányított tevékenység előkészítésében.
- A gyermekek igény szerinti bekapcsolódásának segítése a közös tevékenységekben, figyelembe véve a motiváltságukat.
- Azonnali visszacsatolással az egyéni erősségek megerősítése.
- A módszertani segédanyagunkban (Pl: Kiegészítő segédlet a komplex fejlesztési tervekhez 5.) összegyűjtött irányított játékokból válogatás, alkalmazása a gyermekek fejlesztése érdekében.

Alkalmazott irányított játékok fajtái:

- *Anyanyelvi játékok* (a helyes beszéd, légzés, hangképzés, hangfelismerés, szókincsbővítés, auditív emlékezet, figyelem fejlesztése)
- *Dramatikus elemeket tartalmazó játékok* (az érzelmek, érzések, szóbeli, metakommunikációs kifejező képességének fejlesztése)
- *Mozgásfejlesztő szabályjátékok* (a szabály feladattudat, állóképesség, ügyesség, gyorsaság, megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kudarcűrés, téri tájékozódás, közösségi, szociális érzékenység, együttműködés fejlesztése)
- *Értelmi képességeket fejlesztő játékok* (ismeretek nyújtása, fogalmak alakítása, rendszerezése, figyelem, gondolkodás, matematikai tartalmú tapasztalatok gyakoroltatása)

NEMZETISÉGI NYELV (NÉMET, SZERB NEMZETISÉGI NYELV)

Cél: A német, ill. a szerb nyelv megismertetése, megszerettetése, kisebbség kultúrájának megismertetése, hagyományok ápolása.

Óvodánk nemzetiségi programja:

- Községünkben német és szerb nemzetiségű lakosok is vannak és beszélnek a nyelvet, de már az óvodába jövő gyermekek nem hozzák magukkal a nyelvtudást.
- Mivel óvodáskorú gyermekeink számára az óvoda az első élettér, ahol a német, illetve szerb nyelvvel találkozik, ezért az alapokat nekünk kell lerakni.
- A gyermekekhez közelálló témák, a mindennapi életben előforduló beszédhelyzetek és játéksituációk feldolgozásával biztosítjuk a nyelvvel való ismerkedést.
- A nemzetiségi óvodai nevelés-oktatás megszervezését kérelem kitöltésével a szülők igényelhetik.
- Intézményünk nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda.
- Óvodánk mind két nyelv, a nemzetiség nyelve és a magyar nyelv fejlesztését szolgálja. Az óvodai élet, tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül, a hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésén van.

- Intézményünk a nemzetiségi nyelvek oktatását három csoportban szervezi. Csoportonként a gyerekek heti 5 órában (napi 1 órában) részesülnek a nemzetiségi nyelvoktatásban. Ezen kívül a nemzetiségi óvodapedagógusok a nemzetiségükhöz tartozó hagyományörzést, néphagyományokat és saját ünnepeiket is megismertetik a gyermekekkel.
- Fontos és kiemelt szerepet kap a nemzetiségi nevelés terén óvodánkban a nemzetiségi néptáncok megismertetése, megszerettetése és oktatása.
- Nemzetiségi gyermektáncokkal óvodásaink minden évben több alkalommal részt vesznek különböző rendezvényeken.
- Gyermekeink táncos fellépéseinek alkalmával az adott nemzetiségre jellemző öltözetben jelennek meg.

A nemzetiségi nyelvi nevelés játékos oktatását már az iskolát megelőző korban meg lehet kezdeni, mert az óvodás kort a nyelvi jelenségek iránti legnagyobb érzékenység jellemzi.

Ezen életkor pedagógiai és lélektani jellemzői közé tartozik még a spontán beszédre való hajlam, a gátlás nélküli utánzás, a játékos alapon való tanulás lehetősége. Az óvodai nyelvi nevelés a nevelővel szemben is támaszt követelményeket. A nemzetiségi nyelvi neveléshez is kell egy sajátos magatartás, kezdeményező készség, állandó adatgyűjtés, tervezés.

Feltételez vállalkozói kedvet, bátorságot és jó nyelvtudást.

Eddigi tapasztalataink alapján a nemzetiségi nyelv pozitív hatása mérhető, továbbá az is, hogy a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi fejlődésében oly fontos anyanyelv szerepét nem csökkenti.

A korai nemzetiségi nyelvi nevelés a gyermekek számára nem jelent túlzott követelményt, hanem esélyt rejt magában egy újabb terület birtoklására.

Ha az óvodapedagógus ismeri a tájnyelvet, a nyelvoktatásban a tájnyelv is használható.

Céljaink:

- Az óvodai keretek között a gyermekek játékosan, az alaptevékenységbe ágyazottan szeretnék az anyanyelv mellett a német és szerb nyelvvvel megismertetni és a nyelvet megszerettetni.
- Nyelvi élmények nyújtásával a kommunikációs, metakommunikációs készségek fejlesztése, a társas kapcsolatok alakítása, a gyermekek magatartásának formálása.
- A nyelvi tapasztalatok segítsék az anyanyelvi struktúrák tudatosulását, a nyelvhasználati módok fejlődését.

Legfőbb célunk nem az, hogy az óvodás gyermeket az óvodai évek alatt megtanítsuk a nemzetiség nyelvén beszélni, hanem célunk elsősorban a személyiségfejlesztés.

A tervezett anyag elemei témákhoz kötötten:

- versek, dalok, mondókák, kiszámolók,

- mozgásos játékok eredeti kísérő szöveggel,
- szabályjátékok,
- nyelvi játékok mozgásos adaptációja,
- szerepjátékok,
- versenyjátékok.

A kiválasztott anyagrendszert mennyiségi és minőségi lépcsőkre, majd kisebb egységekre, a foglalkozási tervek szintjére bontja az óvodapedagógus az életkornak megfelelően.

Feladataink:

- Meghatározott, a korcsoportnak megfelelő napirenden belül rugalmas szervezeti keretben differenciált módszerek, eszközök alkalmazása.
- Gyakorló játékokban: a cselekvéshez, tárgyakhoz kötött mondanivaló állandó ismétlése, gyakorlása.
- A nyelvet oktató óvodapedagógus biztosítsa az egyéni fejlődés ütemének megfelelő lehetőségeket a gyermekei tevékenysége folyamán.
- Konstruktív játékokban: különböző játékelemek összeillesztésével, kombinálásával sajátítsák el a párhuzamosan bevezetett németül folytatott "játékot".
- A gyermekek önkéntelen figyelmének felkeltése az idegen nyelven folytatott játékok iránt, a figyelem megtartása.
- Szerepjátékokban: a szerepek készítsék a gyermekeket a szerepek reprodukálására is.
- A gyermekek emocionális befolyásolása a német és szerb nyelv iránt.
- Szabályjátékokban: a mozgásosak kapjanak nagyobb teret.
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése, a fenntartása, új ismeretanyagok rögzítése, cselekvés, manipulációs formában.
- Rajzolás, mint sajátos képi látásmód kapjon hangsúlyt, és mint cselekedtetési forma fontos szerepet töltsön be.
- A korosztályra jellemző képszerű, széles skálán történő szemléltetés.
- Szabadtéri játékokban: közvetlen megfigyelések biztosítsák a tapasztalatszerzést különböző témákhoz kapcsolódva.
- Tárgyak szemléltetése, cselekvések, cselekedtetések különféle szituációkkal.

Mit várunk a programtól?

- az érzelmi és nyelvi elemek egységének megteremtését,
- a nyelvi foglalkozásokon a gyermekek legyenek képesek az együttműködésre óvónő és gyermekkel egyaránt,

- a nemzetiségi nyelvi tevékenység természetes módon illeszkedjen a nevelés folyamatába úgy, hogy egyéb személyiségfejlesztő területek hátrányba ne kerüljenek,
- a gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlődését,
- az értelmi képességek fejlődését a nemzetiségi nyelven végzett játékos módszerek hatásaként.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Ismerje meg a helyi német (sváb), szerb szokásokat, hagyományokat.
- Alakuljon ki érzelmi viszony a kisebbség kultúrája és nyelve iránt.
- Életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, mellyel ismereteit közölni tudja a kisebbség nyelvén.
- Nemzetiségi irodalmi anyagból tudjon kis meséket, verseket, bábjeleneteket, dalokat, mondókákat és népi játékokat.
- Tudjon nemzetiségi gyermektáncokat csoporttársaival előadni.

NÉMET NEMZETISÉGI NYELVŰ NEVELÉSI-OKTATÁSI PROGRAM

BEVEZETŐ

A magyarországi németek rövid történeti bemutatása:

A svábok (Donauschwaben) többek között a mai Magyarország területén élő német nyelvű népcsoport elnevezése. A magyarországi svábok alkotják a magyarországi németek (Ungarndeutsche) zömét, mely ma Magyarország legnagyobb nemzetisége. A dunai svábok jelentős része asszimilálódott és beolvadt a magyar társadalomba, egy részük azonban máig megőrizte anyanyelvét és kultúráját.

A hazai németység Németország középső és déli területéről, többségük Bajorországból, Schwaben és Württemberg tartományokból érkezett Magyarországra. Különböző szakaszokban és népmozgalmi hullámokban települtek be, így arculatuk kialakulásában is különböző tényezők, illetve körülmények játszottak meghatározó szerepet.

A betelepítés három szakaszban történt. A svábok túlnyomó többsége a 17-18. században, a török hatalom letörését követő telepítések során lelt új hazát Magyarországon, hogy a török hódoltság és háborúk idején elpusztult magyar lakosságot pótolják.

1689-1740 között német parasztok a Dunántúl megyéibe és az Alföldre érkeztek.

A betelepítések második szakasza Mária Terézia korára esik. A sorsukkal elégedetlen paraszti tömegek (Elzász-Lotharingiából, Badenből, Luxemburgból és a pfalzi tartományból) a déli

határvidéken állapodtak meg. Ekkor érkeztek Szigetcsépre is a betelepítettek. Római katolikus templomukat Mária Terézia 1756-ban számukra építtette.

A harmadik szakaszt II. József 1782. évi pátense vezette be. Ennek nyomán főleg Pfalzból, a Saar-vidékről, Frankfurt és Mainz körzetéből, Hessenből és Württembergből jöttek telepesek.

1910-ben a 19 milliós Magyarországnak mintegy 10 %-a volt német nemzetiségű. Ezen belül több mint egymillió paraszt, csaknem negyedmillió kézműves, ipari munkás és bányász és nagyjából 7 ezer német értelmiségi élt Magyarországon.

A német nemzetiségi nyelvet beszélők száma fokozatosan csökken. Hagyományait és népszokásait a létszámuktól függetlenül igyekeznek megtartani. A betelepítések során különböző nyelvjárások alakultak ki, attól függően, hogy honnan érkeztek a bevándorlók. Szigetcsépen és környékén bajor nyelvjárásban beszéltek és beszélik a sváb nyelvet. Sváb bálok, néptánc-fesztiválok, színes népviselet, fúvós- és sramlizene jellemzi a mai napig a német nemzetiségek hagyományörzését.

Fontos, hogy a többnemzetiségű országunkban a német nemzetiség kulturális és nyelvi értékei megmaradjanak. Fontos a legkisebb gyermekeknek is a nemzetiség szokásait, kultúráját és nyelvét megmutatni.

ÓVODÁNK SAJÁTOSSÁGAI:

Óvodánk nemzetiségi programmal is működik. A német nyelvoktatásban a nyelvtanulás és a hagyományápolás is feladatunk. A hagyományápolás a gyermekek német nemzetiségi közösséghez való tartozását erősíti, identitástudatukat alakítja.

Óvodánkban német nemzetiségi óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel.

Célunk:

- a német nyelv és nemzetiségi kultúra megismertetése, megszerettetése, hagyományok ápolása.

Feladatok:

- A helyi német nemzetiségi hagyományok, népszokások ápolása, erősítése (keresztény vallási ünnepek: húsvét, pünkösd, karácsony,) munkához kapcsolódó tevékenységek (aratás, szüret, tollfosztás), a mindennapi élet szokásaihoz kapcsolódó ünnepek: farsang, májusfaállítás, esküvő).
- A néphagyományok magyar nyelvű foglalkozásokra épülve, de a már említett speciális feladatokkal kiegészülve jelennek meg.
- A tartalmi részek a tárgyi megjelenítésben, dekorációk megvalósításában is láthatóvá válnak.

- A tevékenységek az ének-zenei, irodalmi, ábrázolási és mozgásos, valamint a környezet, matematika, anyanyelv megismerésére irányuló kezdeményezésekben valósulnak meg.

A NÉMET NEMZETISÉGI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA ÓVODÁNKBAN

Szigetcsép többnemzetiségű község, emiatt fontos számunkra nemzetiségi programunk kidolgozása. Pedagógiai koncepciónk, hogy a játékból kiindulva fejlesszük gyermekeinket. A legtöbb óvodáskorú gyermek számára óvodánk az első élettér, ahol a német nyelvvel találkozhatnak. Szükség van olyan programra, amely tartalmazza azokat a témákat, amelyek a gyermekek mindennapjaiban is megjelennek (beszédhelyzetek, játéksituációk) és elősegítik a német nyelvvel való ismerkedést, tudást melynek *módszerei*:

- Az új szavak és mondatstruktúrák a hallás és látás sokoldalú érzékeltetését igénylik.
- Az új szavak tanítását mindig a régebben elsajátított ismeretekhez kell kötni.
- Az után mondás során próbálják meg elsajátítani a gyermekek a helyes kiejtést és akcentust.

A szép beszéd feltételei:

- A helyes hangszín, hangképzés, hangtempó, hangerő és hangmagasság.
- A gyermekeknek példát kell mutatni a tiszta kiejtésre, helyes hangsúlyra és kifejező beszédstílusra.

Mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeink:

- játék és tanulás
- társas és közösségi tevékenységek
- munkatevékenységek, gondozás
- szabadidős tevékenységek.

Játék, tanulás, társas tevékenységek:

A játék a gyermekek közötti kölcsönös érintkezésben a leginkább beszéltető tevékenységi forma. Nyelvi szempontból legmegfelelőbbek a szerepjátékok, dramatikus- és bábjátékok. Jó fejlesztési lehetőségek kötetlen játékidőben is rendelkezésünkre állnak.

Munkatevékenységek, gondozás:

A gyermekek részére biztosítottak a tevékenységbe ágyazható visszatérő német nyelvi kommunikációs helyzetek (önkiszolgálás, naposi teendők, környezet tisztántartása, védelme).

A gondozás folyamata az ismeretek gyakorlása szempontjából sok lehetőséget ad a nevelésre. Ez az alkalom is felhasználható új fogalmak kialakítására, beszédkészség fejlesztésére. Célunk a mindennapi tevékenység során, hogy a gyermekek minél több helyzetben, minél gyakrabban hallhassák, használhassák a német beszédet, váljon szerves részévé a gyermekek mindennapjainak.

Szabadidős tevékenységek:

Fejlesztőjátékok tervezésével kiemelten használunk nyelvi készségeket fejlesztő játékokat (hangképzés, hangbővítés).

Célunk, hogy a gyermekek ismerjenek meg olyan játékokat, amelyek a kisebbség hagyományaira épülnek.

Várható fejlődési mutatók:

- a gyermekek ismerjenek meg olyan játékokat, melyek a német szokásokból erednek
- tudjanak tájékozódni a többnemzetiségű környezetben és kommunikációs helyzetekben.

A H.Ó.P. által meghatározott kezdeményezett komplex foglalkozásaink:

- Környezeti tevékenységek megismerése (német-magyar)
  - anyanyelvi nevelés,
  - matematikai nevelés,
  - természet- társadalom-ember összefüggéseinek megismertetése
- Művészeti tevékenységek (német-magyar)
  - ének-zeneinevelés, néptánc,
  - torna,
  - irodalmi nevelés,
  - rajzolás, festés, mintázás.
- Mozgásos tevékenységek (német-magyar)
  - testi nevelés

Anyanyelvi nevelés:

Magába foglalja a nyelvi játékok tervezését, kommunikációs készségfejlesztést, szókincsbővítést, helyes kiejtés gyakorlását. A beszédértés és beszédhallás képességét nyelvi játékokkal erősítjük.

Matematikai nevelés:

A környezet megismerése során matematikai ismereteket is szereztetünk, ismereteket nyújtunk a gyermekcsoport nyelvi fejlettségi szintjétől függően.

Természet- társadalom-ember:

Célunk a német nemzetiség megismerése. Ezen belül a gyermekek életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzenek olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket a kisebbség nyelvén közvetíteni tudja. Ismerjék meg a helyi német szokások és hagyományok értékeit.

Ének-zeneinevelés, néptánc:

Ez a terület talán a legkedveltebb a gyerekek számára, egyben külön jelentősége van az ismeretátadásban, a kommunikációs készségek kialakulásában. Az esztétikus előadásmód mellett a gyerekek élvezik a mozgásos, zenei és nyelvi alapokon fekvő népdalokat, népzenei, népi gyermekjátékokat. Kellőképpen motiválttá és befogadóvá válnak azok a gyerekek is, akik kevésbé, vagy egyáltalán nem beszélik a német nyelvet. A zenei nevelésnél az ének, a ritmus és a hallásfejlesztésen kívül a kisebbség nyelvén ölbeli játékokat, mondókákat, énekes játékokat, kiolvasókat is tervezünk. Lehetőséget biztosítunk a kétnyelvű zenehallgatásra és megismertetjük a gyerekeket a német nyelv táncművészetével.

Az óvodai csoport nyelvtudási szintje határozza meg, hogy ezen a területen mit közvetítünk.

Testi nevelés:

A nyelvi kezdeményezések tervezése mindig párhuzamosan történik a magyar nyelvvel, megjelölve a német nyelvi feladatokat.

A csoport nyelvtudási szintje határozza meg, hogy ezen a területen mit közvetítünk két nyelven a mindennapi testnevelés és mozgás folyamán.

Rajzolás, festés, mintázás:

Nevelési célunk e téren a gyermekek kisebbségi tárgyi kultúrájának értékeivel való megismertetés (népi kismesterségek, alkotások).

Ennek folyamán is alkalmazható kétnyelvű nevelés, mértéke mindig az adott óvodai csoport, nyelvi ismeretétől függ.

KAPCSOLATAINK: ISKOLA, CSALÁD, ÖNKORMÁNYZATOK

Iskola-óvoda:

A kapcsolattartásban legfontosabb feladatunk az utánpótlás biztosítása, a német nyelv iránt érdeklődő gyermekek igényeinek felmérése, az iskolába kerülő gyermekek fejlődésének nyomon követése. A gyerekek a nyelv iránt érzett kellő motiváltsággal kerüljenek az iskolába.

Család-óvoda:

Büszkék vagyunk jó kapcsolatainkra. A szülőkkel való együttműködés segítségünkre van kultúránk megerősítésében és az oktatói-nevelő munka megvalósításában. Ezzel lehetőségeink is kiszélesedhetnek.

Önkormányzatok-óvoda:

Működésünk egyik alapja az önkormányzatokkal (Szigetcsép Község Önkormányzat, Szigetcsépi Német Nemzetiségi Önkormányzat) való együttműködés. Támogatásaik elősegítik munkánkat.

ERZIEHUNGS-UND BILDUNGSPROGRAMM DES UNGARNDEUTSCHTUMS

EINLEITUNG

Kurze historische Vorstellung der Ungarndeutschen

Schwaben (Donauschwaben) ist unter anderem die Bezeichnung der auf dem Gebiet des heutigen Ungarn lebenden deutschsprachigen Volksgruppe. Die ungarischen Schwaben bilden den Großteil der ungarischen Deutschen (Ungarndeutsche), welche die größte Nationalität im heutigen Ungarn ist. Der bedeutende Teil der Donauschwaben hat sich assimiliert und mit der ungarischen Gesellschaft verschmolzen, ein Teil von ihnen jedoch hat bis heute ihre Muttersprache und Kultur bewahrt.

Die hiesigen Deutschen sind aus den mittleren und südlichen Gebieten Deutschlands, hauptsächlich aus den Regionen Bayern, Schwaben und Württemberg nach Ungarn gekommen. In verschiedenen Abschnitten und Volkswanderungswellen haben sie sich angesiedelt, so spielten verschiedene Faktoren bzw. Umstände auch eine entscheidende Rolle in der Ausbildung ihres Antlitzes.

Die Einwanderung geschah in drei Abschnitten. Die überwiegende Mehrheit der Schwaben fand im 17-18. Jahrhundert, im Verlauf der Ansiedlungen nach der Niederwerfung der Türkenherrschaft in Ungarn eine neue Heimat, um die während der türkischen Besetzung und in den Kriegen umgekommene ungarische Bevölkerung zu ersetzen.

Zwischen 1689-1740 sind deutsche Bauern in den Landkreisen Transdanubiens und der Ungarischen Tiefebene eingetroffen.

Der zweite Abschnitt der Einwanderung fällt in das Maria Theresia-Zeitalter. Die mit ihrem Los unzufriedenen Bauernmassen (aus Elsass-Lothringen, Baden, Luxemburg und der Pfalz)

haben sich im südlichen Grenzgebiet konsolidiert. Damals trafen auch die Siedler in Szigetcsép ein. Für sie erbaute Maria Theresia 1756 unsere römisch-katholische Kirche.

Der dritte Abschnitt wurde von Josef II. durch sein Edikt von 1782 eingeleitet. Daraufhin kamen die Siedler hauptsächlich aus der Pfalz, aus dem Saargebiet, aus dem Umkreis von Frankfurt und Mainz, aus Hessen und aus Württemberg.

Im Jahr 1910 waren von den 19 Millionen Einwohnern Ungarns etwa 10% deutscher Nationalität. Davon waren mehr als eine Million Bauern, fast eine Viertel Million Handwerker, Industriearbeiter und Bergleute und ungefähr 7 Tausend deutsche Intellektuelle lebten in Ungarn.

Die Zahl der die deutsche Muttersprache Sprechenden verringert sich allmählich. Sie bemühen sich, ihre Traditionen und Volksbräuche unabhängig von ihrer Mitgliederzahl zu bewahren. Im Verlauf der Einwanderung haben sich verschiedene Sprachdialekte herausgebildet, in Abhängigkeit davon, woher die Einwanderer eintrafen. In Szigetcsép und Umgebung sprach und spricht man die schwäbische Sprache mit bayrischem Dialekt.

Schwabenbälle, Volkstanz-Festivals, bunte Volkstracht, Blas- und Schrammelmusik charakterisieren bis zum heutigen Tag die Traditionspflege des Deutschtums.

Es ist wichtig, dass in unserem Mehrnationalitätenland die kulturellen und sprachlichen Werte des Deutschtums erhalten werden sollen. Es ist wichtig, auch dem kleinsten Kind die Bräuche, die Kultur und die Sprache unserer Nationalität zu offenbaren.

EIGENHEITEN UNSERES KINDERGARTENS:

Unser Kindergarten arbeitet auch mit dem ethnischen Programm. Im deutschen Sprachunterricht ist das Lehren der Sprache und die Brauchtumspflege unsere Aufgabe. Die Brauchtumspflege verstärkt die Zugehörigkeit der Kinder zur deutschen Nationalitätengemeinde und formt ihr Identitätsbewußtsein.

In unserem Kindergarten beschäftigt sich ein deutschstämmiger Kindergartenpädagoge mit den Kindern.

Unser Ziel:

- Bekanntmachen und Liebenlernen der deutschen Sprache und der nationalen Kultur, Pflege des Brauchtums.

Aufgaben:

- Pflege und Festigung der regionalen deutschstämmigen Bräuche und Volksgewohnheiten (kirchliche Feiertage: Ostern, Pfingsten, Weihnachten), mit der Arbeit verbundene Betätigungen (Ernte, Weinlese, Federschleifen), zu den alltäglichen Lebensgewohnheiten gehörende Feiertage: Fasching, Maibaumaufstellen, Hochzeiten.

- Aufbauend auf die Beschäftigungen in ungarischer Sprache mit den Volksbräuchen, jedoch ergänzt mit den bereits erwähnten speziellen Aufgaben, kommen diese zum Vorschein.
- Die inhaltlichen Teile werden auch durch ihrer materielle Darstellung und ihrer dekorativen Umsetzung sichtbar gemacht.
- Die Beschäftigungen werden durch unsere Initiativen bezüglich Gesang-Musik, Literatur, Darstellung und Bewegung, sowie Umwelt, Mathematik und Vermittlung der Muttersprache ausgefüllt.

REALISIERUNG DES PROGRAMMS FÜR DAS UNGARNDEUTSCHTUM IN UNSEREM KINDERGARTEN

Szigetsép ist eine Mehrnationalitätengemeinde. daher ist für uns die Ausarbeitung unseres ethnischen Programms sehr wichtig. Unsere pädagogische Konzeption ist, dass wir unsere Kinder vom Spielen ausgehend entwickeln müssen. Für die meisten der Kindergartenkinder ist unser Kindergarten der erste Lebensraum, wo sie mit der deutschen Sprache bekanntgemacht werden können. Wir benötigen solch ein Programm, das all jene Themen beinhaltet, die auch im Alltag der Kinder auftreten (Sprach- und Spielsituationen) und das Kennenlernen und Können der deutschen Sprache fördert und dessen Methoden:

- Die vielseitige Wahrnehmung des Sehens und Hörens der neuen Wörter und des Satzaufbaus erfordern.
- Das Lehren der neuen Wörter muss immer an die früher angeeigneten Kenntnisse knüpfen.
- Beim Nachsprechen die richtige Aussprache und Akzent den Kindern zu vermitteln.

Bedingungen des schönen Sprechens:

- Richtige Klangfarbe, Artikulierung, Tontempo, Lautstärke und Tonhöhe.
- Den Kindern muss ein Beispiel für die klare Aussprache, die richtige Betonung und für den Ausdrucksstil gegeben werden.

Unsere Tätigkeiten bezüglich des täglichen Lebens:

- Spielen und Lernen
- gesellschaftliche und gemeinnützige Tätigkeiten
- Arbeitstätigkeiten, Betreuung
- Freizeittätigkeiten.

Spiele, Lernen, gemeinnützige Tätigkeiten:

Das Spielen ist in der gegenseitigen Berührung der Kinder untereinander die am meisten sprechende Beschäftigungsform. Vom sprachlichen Gesichtspunkt sind am meisten Rollenspiele, dramatische und Puppenspiele geeignet. Gute Entwicklungsmöglichkeiten stehen uns auch in der ungezwungenen Spielzeit zur Verfügung.

Arbeitstätigkeiten, Betreuung:

Den Kindern werden in ihre Beschäftigung eingebettete wiederkehrende Kommunikationssituationen in deutscher Sprache ermöglicht (Selbstbedienung, tägliche Aufgaben, Reinhaltung und Schutz der Umwelt).

Der Betreuungsablauf gibt vom Gesichtspunkt des Übens des Wissens viele Möglichkeiten für die Erziehung. Dieser Anlass kann auch für die Bildung neuer Begriffe und für die Entwicklung der Sprachfähigkeit angewendet werden.

Es ist unser Ziel bei den täglichen Tätigkeiten, dass die Kinder in soviel wie möglichen Lagen und möglichst oft die deutsche Sprache hören und verwenden können, damit sie organischer Bestandteil im Alltag der Kinder wird.

Freizeitaktivitäten:

Bei der Planung von Entwicklungsspielen verwenden wir besonders die Sprachfähigkeit entwickelnden Spiele (Stimmbildung, Stimmerweiterung).

Es ist unser Ziel, dass die Kinder solche Spiele kennenlernen, die auf den Bräuchen der Minderheit begründet sind.

Zu erwartender Entwicklungsindikator:

- Die Kinder sollen solche Spiele kennenlernen, die aus den deutschen Gewohnheiten entspringen.
- Sie sollen sich in der Mehrnationalitäten Umgebung und Kommunikationslage orientieren können.

Unsere durch das tätigkeitszentrale Programm bestimmten initiierten

Komplexbeschäftigungen:

- Kenntnis der Umgebungstätigkeiten (deutsch-ungarisch)
  - Muttersprachenerziehung,
  - mathematische Erziehung,
  - Kenntnis der Zusammenhänge zwischen Natur-Gesellschaft-Mensch

- Künstlerische Tätigkeiten (deutsch-ungarisch)
  - Gesang-Musikerziehung, Volkstanz,
  - Turnen,
  - literarische Erziehung,
  - Zeichnen, Malen, Formen.

- Bewegungsübungen (deutsch-ungarisch)
  - Körperliche Erziehung

Muttersprachenerziehung:

Beinhaltet die Planung von Sprachspielen, Entwicklung der Kommunikationsfähigkeit, Sprachschatzerweiterung und Üben der richtigen Aussprache. Die Fähigkeit des Sprachverständnisses und des Sprachgehörs wird durch Sprachspiele verstärkt.

Mathematische Erziehung:

Mit dem Erkennen der Umgebung lassen wir auch mathematische Kenntnisse erwerben, wir vermitteln die Kenntnisse an die Kindergruppe in Abhängigkeit von ihrem sprachlichen Entwicklungsstand.

Natur-Gesellschaft-Mensch:

Unser Ziel ist das Kennenlernen der deutschen Nationalität. Hierbei sollen die Kinder entsprechend ihres Alters und ihrer individuellen Fähigkeiten über einen solchen Wortschatz verfügen, der es ermöglicht, dass sie die erworbenen Kenntnisse in der Sprache der Minderheit vermitteln können. Sie sollen die Werte der regionalen deutschen Gewohnheiten und Bräuche kennen.

Gesang-Musikerziehung, Volkstanz:

Dieses Gebiet ist vielleicht am beliebtesten bei den Kindern, zugleich hat es eine besondere Bedeutung bei der Kenntnisübergabe und in der Ausbildung der Kommunikationsfähigkeiten. Neben der ästhetischen Vortragsweise genießen die Kinder die Bewegung, die Musik und die sprachlich begründeten Volkslieder, Volksmusik und volkstümliche Kinderspiele. In gebührender Weise werden auch jene Kinder motiviert und aufnahmebereit, die nur wenig oder gar nicht deutsch sprechen. Bei der Musikerziehung planen wir außer der Ausbildung von Gesang, Rhythmus und Gehör auch Spiele für Kleinstkinder, Verse, Singspiele und Vorlesen in der Sprache der Minderheit. Wir bieten die Möglichkeit zum zweisprachigen Musikhören und machen die Kinder mit der Tanzkultur der Deutschen bekannt.

Das Sprachniveau der Kindergartengruppe bestimmt, was wir auf diesem Gebiet vermitteln.

Körperliche Erziehung:

Die Planung der sprachlichen Initiativen geschieht immer parallel mit der ungarischen Sprache, gekennzeichnet durch die deutschsprachigen Aufgaben.

Das Sprachniveau der Gruppe bestimmt, was wir auf diesem Gebiet in beiden Sprachen im Verlauf der täglichen körperlichen Erziehung und Bewegung vermitteln.

Zeichnen, Malen, Formen:

Unser Erziehungsziel auf diesem Gebiet ist die Bekanntmachung der Kinder mit den Werten der Kulturgegenstände der Minderheit (volkstümliche Kleinkunst, Kunstwerke).

In diesem Verlauf kann auch die zweisprachige Erziehung angewendet werden, das Maß ist immer abhängig vom Sprachverständnis der Kindergartengruppe.

Kenndaten der Entwicklung am Ende des Kindergartenalters:

- Die Kinder sollen die regionalen deutschen Nationalgewohnheiten und Bräuche kennen.
- Ihr Gefühlsverhältnis zur Kultur und Sprache der Minderheit soll sich herausgebildet haben.
- Entsprechend ihres Alters und ihrer individuellen Fähigkeiten sollen sie über einen solchen Sprachschatz verfügen, mit dem sie sich in der Sprache der Minderheit verständigen können.
- Aus der deutschen Literatur sollen sie Verse, Sprüche aufsagen können, volkstümliche Spiele, Puppenspiele vortragen und Lieder singen können.

UNSERE VERBINDUNGEN: SCHULE, KINDERGARTEN; FAMILIE; SELBSTVERWALTUNGEN

Schule-Kindergarten:

Unsere wichtigste Aufgabe bei der Kontaktpflege ist die Absicherung des Nachwuchses, Erkundung des Anspruchs an Kindern mit Interesse an der deutschen Sprache, Verfolgung der Entwicklung der eingeschulten Kinder. Die Kinder sollen mit der notwendigen Motivation für das Sprachelernen in die Schule gelangen.

Familie-Kindergarten:

Wir sind stolz auf unsere guten Verbindungen. Die Zusammenarbeit mit den Eltern ist uns eine Hilfe in der Festigung unserer Kultur und bei der Realisierung unserer Bildungs- und Erziehungsarbeit. Damit möchten wir unsere Möglichkeiten auch verbreitern.

Selbstverwaltungen- Kindergarten:

Einer der Grundpfeiler unserer Arbeit ist die Zusammenarbeit mit den Selbstverwaltungen (Szigetcsép Község Önkormányzat, Szigetcsép Német Nemzetiségi Önkormányzat). Ihre Unterstützungen helfen uns in unserer Arbeit.

BEVEZETŐ

A szerbek Magyarország területére először a 14. század végén a törökök elől menekülve érkeztek legkevesebb hét nagyobb és több kisebb csoportban. Legismertebb, ezek közül „a szerbek nagy népvándorlása“ III. Arsen Csarnojevic pátriárka vezetésével 1690-ben. Mint egy 40.000 szerb család hagyta hátra „tűzhelyét“ és keresett menedéket hazánkban. A törökök elleni harcokban a magyarok számíthattak a felfegyverkezett szerbekre, akik cserébe különféle kiváltságokat kaptak a magyaroktól. A szerbek közül sokan emelkedtek nemesi rangra, számos család birtokra, földterületre tehetett szert. Így telepedhettek le a Duna mentén (Esztergom, Visegrád, Vác, Buda /Tabán/, Pest, Pomáz Csobánka, Budakalász, Székesfehérvár, Dunaújváros, Szigetcsép, Tököl, Ráckeve Lórév), Magyarország déli részén (Baja, Szeged, Pécs, Hercegszántó, Deszk...) és szétszórva más területeken (Győr, Eger, Grábóc, Medina, Siklós...).

Az ide érkező szerbek elsősorban bizánci eredetű görögkeleti vallásukban különböztek az itt élő emberektől. Keresztény ünnepeiket a Juliánus naptár szerint (1-2 hét eltéréssel) számítják a Gergely naptárhoz képest. Etnikai önállóságukban egységüket egyházuknak köszönhetik.

A Rákóczi szabadságharc idején a szerbek a császári seregek oldalán harcoltak, mert ígéretet kaptak arra, hogy segítséget kapnak szerb területek visszahódításában a törökök elleni harcokban. 1699. január 26-án a törökök és az osztrákok között megkötött karlócai békeszerződés végképp megghiúsította a szerbek reményét, hogy valaha is visszatérhetnek szülőföldjeikre.

A történelem iróniája, hogy a 18. században indult virágzásnak a szerbek lakta területeken a gazdaság, kereskedelem, kézművesség. Pezsgő kulturális, politikai élet alakult ki a főváros (Tabán) és környékén, melynek történelmi értékei ma is fellelhetőek.

A szerbek azóta is, őrzik magukkal hozott kultúrájukat, nyelvüket, egyedülálló szokásaikat, határozott, harcias, színes, energikus temperamentumos személyiségüket.

A szerb lakosság fennmaradásának bizonyítéka e nemzetiség több évszázados népművészete, zenéje, népdalai, néptáncjai, irodalma. A hagyományok megőrzése apáról fiúra, családról-családra száll napjainkban is.

Sajnos a szerb lakosság száma egyre inkább csökken, a nemzetiség keveredése miatt elengedhetetlen ezen, szokások felelevenítése, a kultúra és a nyelv erősítése már a legkisebb gyermekeknél is. Fontos feladatunk, hogy általuk tovább hagyományozódjanak a szerb történelmi, kulturális, nyelvi értékek, többnemzetiségű országunkban az együttélés és elfogadás alapjai megmaradhassanak.

ÓVODÁNK SAJÁTOSSÁGAI

Nemzetiségi programmal működő óvodánk speciális jelentőségű. A szerb nyelv tanulása mellett a hagyományápolás is feladataink szerves része. A hagyományok ápolása erősíti a szerb közösséghez való tartozás igényét, élményét, melyben a gyermekek identitástudatának alakulása kivételes szerepet kap.

Óvodánkban osztatlan nemzetiségi csoportban szerb nemzetiségi nyelvű óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel.

Célunk:

- a szerb nyelv és kultúra megismertetése, megszerettetése, hagyományok ápolása.

Feladatok:

- A helyi szerb hagyományok, népszokások ápolása, erősítése (keresztény vallási ünnepek Szent Miklós, szerb karácsony, Szent Száva, Húsvét, Pünkösöd, családi házszentelő ünnepek), természettel, állatokkal, növényekkel való mágikus tevékenységek (Iván nap, Karácsony), munkához kapcsolódó tevékenységek (aratás, szüret, tollfosztás).
- A néphagyományok a magyar nyelvű foglalkozásokra épülve, de a már említett speciális feladatokkal kiegészülve jelennek meg.
- A tartalmi részek a tárgyi megjelenítésben, dekorációk megvalósításában is láthatóvá válik.
- A tevékenységek az ének-zenei, irodalmi, ábrázolási és mozgásos, valamint a környezet, matematika, anyanyelv megismerésére irányuló kezdeményezésekben valósul meg.

A SZERB NEMZETISÉGI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA ÓVODÁNKBAN

Szigetcsép többnemzetiségű község, emiatt fontos számunkra nemzetiségi programunk kidolgozása. Pedagógiai koncepciónk, hogy a játékból kiindulva fejlesszük gyermekeinket. A legtöbb óvodáskorú gyermek számára óvodánk az első élettér, ahol a szerb nyelvvel találkozhatnak. Szükség van olyan programra, amely tartalmazza azokat a témákat, amelyek a gyermekek mindennapjaiban is megjelennek (beszédhelyzetek, játéksituációk) és elősegítik a szerb nyelvvel való ismerkedést, tudást, melynek módszerei:

- Az új szavak és mondatstruktúrák a hallás és látás sokoldalú érzékeltetését igénylik.
- Az új szavak tanítását mindig a régebben elsajátított ismeretekhez kell kötni.
- Az után mondás során próbálják meg elsajátítani a gyermekek a helyes kiejtést és akcentust.

A szép beszéd feltételei:

- A helyes hangszín, hangképzés, hangtempó, hangerő és hangmagasság.
- A gyermekeknek példát kell mutatni a tiszta kiejtésre, helyes hangsúlyra és kifejező beszédstílusra.

Mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeink:

- játék és tanulás (játékba integrált tanulás),
- társas és közösségi tevékenységek,
- munkatevékenységek, gondozás,
- szabadidős tevékenységek.

Játék, tanulás, társas tevékenységek:

- A játék a gyermekek közötti kölcsönös érintkezésben a leginkább beszéltető tevékenységi forma. Nyelvi szempontból legmegfelelőbbek a szerepjátékok, dramatikus- és bábjátékok. Jó fejlesztési lehetőségek kötetlen játékidőben is rendelkezésünkre állnak.

Munkatevékenységek, gondozás:

- A gyermekek részére biztosítottak a tevékenységbe ágyazható visszatérő szerb nyelvi kommunikációs helyzetek (önkiszolgálás, naposi teendők, környezet tisztántartása, védelme).
- A gondozás folyamata az ismeretek gyakorlása szempontjából sok lehetőséget ad a nevelésnek. Ez az alkalom is felhasználható új fogalmak kialakítására, beszédkészség fejlesztésére.
- Célunk a mindennapi tevékenység során, hogy a gyermekek minél több helyzetben, minél gyakrabban hallhassák, használhassák a szerb beszédet, váljon szerves részévé a gyermekek mindennapjainak.

Szabadidős tevékenységek:

Fejlesztőjátékok tervezésével kiemelten használunk nyelvi készségeket fejlesztő játékokat (hangképzés, hangbővítés).

Célunk, hogy a gyermekek ismerjenek meg olyan játékokat, amelyek a kisebbség hagyományaira épülnek.

Várható fejlődési mutatók:

- a gyermekek ismerjenek olyan játékokat, melyek a szerb szokásokból erednek,

- tudjanak tájékozódni a többnemzetiségű környezetben és kommunikációs helyzetekben.

A H. O.P által meghatározott kezdeményezett komplex foglalkozásaink:

1.Környezet tevékeny megismerése (szerb-magyar)

- anyanyelvi nevelés,
- matematikai nevelés,
- természet, társadalom, ember összefüggéseinek megismertetése

2.Művészeti tevékenységek (szerb-magyar)

- ének-zeneinevelés, néptánc,
- torna,
- irodalmi nevelés,
- rajzolás, festés, mintázás.

3. Mozgásos tevékenységek (szerb-magyar)

- testi nevelés.

Anyanyelvi nevelés:

Magába foglalja a nyelvi játékok tervezését, kommunikációs készségfejlesztést, szókincsbővítést, helyes kiejtés gyakorlását. A beszédértés és beszédhallás képességét nyelvi játékokkal erősítjük.

Matematikai nevelés:

A környezet megismerése során matematikai ismereteket is szereztetünk, ismereteket nyújtunk a gyermekcsoport nyelvi fejlettségi szintjétől függően.

Természet- társadalom-ember:

Célunk a szerb nemzetiség megismerése. Ezen belül a gyermekek életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzenek olyan szókincsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket a kisebbség nyelvén közvetíteni tudja. Ismerjék meg a helyi szerb szokások és hagyományok értékeit.

Ének-zeneinevelés, néptánc:

- Ez a terület talán a legkedvesebb a gyerekek számára, egyben külön jelentősége van az ismeretátadásban, a kommunikációs készségek kialakulásában. Az esztétikus előadásmód mellett a gyerekek élvezik a mozgásos, zenei és nyelvi alapokon fekvő népdalokat, népzenei, népi gyermekjátékokat. Kellőképpen motiválttá és befogadóvá

válnak azok a gyerekek is, akik kevésbé, vagy egyáltalán nem beszélik a szerb nyelvet.

- A zenei nevelésnél az ének, a ritmus és a hallásfejlesztésen kívül a kisebbség nyelvén ölbeli játékokat, mondókákat, énekes játékokat, kiolvasókat is tervezünk.
- Lehetőséget biztosítunk a kétnyelvű zenehallgatásra és megismertetjük a gyerekeket a szerbség tánckultúrájával.
- Célunk, hogy a gyerekek megismerkedjenek a Magyarországon élő szerb kisebbség és az anyanemzet kultúrájából merített dalokkal, mondókákkal, népi játékokkal, gyermekdalokkal, zenével és tánccal.

A csoport nyelvtudási szintje határozza meg, hogy ezen a területen mit közvetítünk.

Testi nevelés:

A csoport nyelvtudási szintje határozza meg, hogy ezen a területen mit közvetítünk két nyelven a mindennapi testnevelés és mozgás folyamán.

A nyelvi kezdeményezések tervezése mindig párhuzamosan történik a magyar nyelvvel, megjelölve a szerb nyelvi feladatokat.

Rajzolás, festés, mintázás:

Nevelési célunk e téren a gyermekek kisebbségi tárgyi kultúrájának értékeivel való megismertetése (népi kismesterségek, alkotások).

Ennek folyamán is alkalmazható kétnyelvű nevelés, mértéke mindig az adott csoport, nyelvi ismeretétől függ.

KAPCSOLATAINK: ISKOLA, CSALÁD, ÖNKORMÁNYZATOK

Iskola-óvoda:

A kapcsolattartásban legfontosabb feladatunk az utánpótlás biztosítása, a szerb nyelv iránt érdeklődő gyermekek igényeinek felmérése, az iskolába kerülő gyermekek fejlődésének nyomon követése. A gyerekek a nyelv iránt érzett kellő motiváltsággal kerüljenek az iskolába.

Család-óvoda:

Büszkék vagyunk jó kapcsolatainkra. A szülőkkel való együttműködés segítségünkre van kultúránk megerősítésében és az oktatói-nevelő munka megvalósításában. Ezzel lehetőségeink is kiszélesedhetnek.

Önkormányzatok-óvoda:

Működésünk egyik alapja az önkormányzatokkal (Szigetcsép Községi Önkormányzat, Szigetcsép Szerb Hagyományörző Egyesület, Budapest XIII. Szerb Kisebbségi Önkormányzat) való együttműködés. Támogatásaik elősegítik munkánkat.

VASPITNI-OBRAZOVNI PROGRAM SRPSKE NARODNOSTI

UVOD

Kratki istorijski prikaz Srba koji zive u Madarskoj:

Srbi na danasnjoj teritoriji Madarske prvi put su stigli krajem 14-e stolece begavsi od turske vojske. Takve narodne seobe su bile najmanje sedam puta preko celog srednjeg veka. Medu njima najznacajnija (1690.) je bila „velika seoba Srba” pod vodstvom patrijarha Arsenija Carnojevica III. Skoro 40.000 srpska porodica je ostavila svoja „stara ognjista” da bi mogla naci skloniste u Madarskoj.

U borbama protiv Turaka Madari mogli su se oslanjati na Srba koji su stigla s oruzjima i hrabro, celicno su ucestvovali u borbama. U namenu ovoga Srbi su dobili velike privilegije (kollektivna prava, teritorijalnu i kulturnu autonomiju). Mnogi su od njih dobili plemenski rang, a drugi su mogli naseliti u prvom redu kraj Dunava i na juzne delove Madarske. Naseljavaca su cekale mnogo slobodne i dobroobradne zemlje.

Za vreme Rakocijeve oslobodilacke borbe Srbi su borili na strani austrijskog cara, jer je im obecao da ce pomoci osloboditi svoju zemju od Turaka. Nazalost mir sto je sklopjen izmedu Austrije i Turske u Karlovcima zauzeo je nadu Srba da bi mogli vratiti na svoje rodno mesto.

U 18-om veku ipak se moglo procvetati srpska kultura (Sentandreja, Budim, Pesta). Ova narodnost je ostala organski deo ekonomskog, politickog, i kulturnog zivota u Madarskoj. Zahvaljujuci crkvi Srbi tokom stolecima su mogli ocuvati svoju drevnu kulturu, jezika, umetnost, etnicku samostalnost i dan danas. Srbi na danasnjoj teritoriji Madarske razlikovali su u prvom redu zbog svoje grkoisticne vere vizantijskog centra. Doneli su sa sobom svoje izuzetne obicaje, umetnost, muziku, narodne pesme, plesove, koje su puni energicnim temperamentom, koji ih inace karakterizira...

Nazalost broj srpskog stanovnistva sve vise se smanjiva (Cip ima skoro 50 srpskih porodica), zato nam je najglavniji cilj ocuvanje kulture i jezika pocevsi od najmlade generacije jos i onda - i bas zbog toga - kada deca vec ne govore jezik, i ne ili malo poznaju nasu kulturu.

KARAKTERISTIKA NASEG VRTICA:

Srpsku nepodeljenu narodnosnu grupu vodi odgojiteljica srpske narodnosti najmanje u polovini radnog vremena.

Nasi zadaci su njegovanje, ocuvanje i poduzivanje narodnih obicaja, formiranje svesti identiteta koji se realizira u svakodnevnom zivotu i za vreme praznika. Nasa deca dolaze vecinom iz madarskih porodica, jedva ima dece koje ima povezanost srpskom manjinom. U vaspitno-obrazovnom radu u decjem vrticu gde uce deca na srpskom narodnosnom jeziku, glavni nam cilj da negujemo i razvijamo ovaj jezik, koji je deo sistema nase domovine. Razvitak nam je nerazdvojljiv od Opceg odgojno-obrazovnog Programa decjih vrtica u Madarskoj.

Ciljevi:

- Upoznavanje i odgoj ljubavi prema srpskom jeziku,
- upoznavanje i odgoj prema srpske kulture, obicaja, i narodnosti.

Zadaci:

- Upoznavanje sa srpskim obicajima (Sv. Nikola, Bozic, Sv. Sava, Uskrs, Parastos..., magicka delatnost vezane uz biljke, zivotinja i prirode, delatnosti vezani uz svakodnevni zivot i posao, npr. berba, zetva, celjanje petja...)
- Organizacija odgojnog rada se vrsi usve tri grupe.
- Mesto poducavanja jezika –koncentrisano na razlicite zanimanje- preko delatnostima zavoleti iusvojiti srpski jezik.
- Deo sadrzine obicaja treba da s vidi i u dekoracijama grupne sobe.
- Delatnosti treba da sejavjaju u svim zanimanjima kao sto su glasbeni odgoj, knjizevnost (pesmice, brojalice, price...), upoznavanje okoline, likovno zanimanje...
- Razvijanje dvojezicnosti dece materinskog jezika kao priprema za ukljucivanje te dece u skolu.

SRPSKI NARODNOSNI PROGRAM U NASEM VRTICU

Cip je mnogonacionalno selo i tako i u vaspitno-obrazovnom radu treba da se ovo izrazi vaznost koriscenja srpskog programa. Nas pedagogski koncept krene se iz okvira igre, sto je najvaznija delatnost dece u vrticu. Deca, koja dolaze iz ralicite porodice sa raznim znanjem jezika, najcesce prvi put susrece srpskim jezikom treba im emocionalno priblizavati, motivirati, da zavole jezik.

Teme zanimanja:

Teme su navedene iz svakodnevno zivota, koji su najblizi deci, vezane uz razlicite govorne situacije u igri.

- Strukture novih reci i recenice zahtevaju mnogostrano opazanje vida i sluha
- Učenje novih reci uvek treba vezati uz ranije naucenih znanja.
- Za vreme ponavljanja deca neka pokusavaju pravilno izgovarati reci, recenice, preuzimati dobar akcenat.

Neophodni uslovi lepog govora jesu:

- Pravilna boja glasa, formiranje glasa, tempo govora, sila i visina glasa.
- Decama uvek treba pokazati primer za cisti glas, pravilan izgovor, i izrazajni stil govora.

Nasa delatnost u svakodnevnom zivotu:

- učenje je integrirano u igru,
- drustvene delatnosti,
- slobodnovremenske delatnosti,
- delatnosti rada.

Delatnost u igri:

Deca medu sobom su u govornim kontaktima, koja je jezicna sredina sredina naj povoljnija za prosirivanja znanja, jezika, najvise u igrama u ulogu. Srpski jezik najvise moze doći do izrazaja npr. u dramatizacijama, u lutkarskim igrama Razlicite situacije za vreme igre su najpovoljnije za komunikaciju i za imenovanja predmeta koristeći srpski jezik.

Slobodnovremenske delatnosti:

Planiramo igre s kojima u pomoc mozemo razvijati razlicita sposobnost (formiranje glasa, prosirivanje recnickog blaga).

Nasi ciljevi su da deca upoznaju sto vise igre iz srpskih narodnih obicaja.

Radna delatnost:

Za decu su osigurani razliciti delatnosti vezani uz svakodnevni zivot. Ti uslovi pruzaju dovoljne situacije za vezbanje srpskog jezika (posluzivanje, deurstvo...). Kontinuiranje njegovanja daje mnogo mogucnosti da deca mogu vezbati jezik. Dobra je ta prilika da uvodimo nove reci, pojmove, da razvijamo sposobnost govora dece.

Nas cilj je da sve cesce koristimo srpski jezik u svim radnim delatnostima.

Ocekivane razvojne karakteristike dece:

- deca neka poznaju igre vezane uz srpske obicaje,
- deca neka moze orijentirati u komunikativnoj sredini

U programu odredene kompleksne poticanje centralne delatnosti:

1. Poznavanje okoline:

- maternji jezik
- priroda, druztvo, covek
- matematika.

2. Umetnicka delatnost:

- glasbeni odgoj (srpske narodne pesme, decje igre, narodne muzike)
- knjizevnost (pesmice, price na narodnom i nenarodnom jeziku)
- likovno zanimanje (crtanje, mazanje, modelizanje...)
- kretanje (narodne plesove, telesni odgoj)

Maternji jezik:

Sadržaj materinskog jezika su: govorne igre, planiranje jezičkih razvitnih igara, razvijanje komunikativne vешtine, razvijanje recničkog blaga, uvezbavanje pravilnog izgovora. Vestinu razuma i sluha govora ojacamo raznim jezičnim igrama.

Priroda, druztvo, covek:

Nasi ciljevi su da deca dostizu takav nivo poznavanja jezika u okvirima zanimanja, poticaja i aktivnosti da imaju dovoljno recničko blago da bi mogla emitirati dostignuća znanja na srpskom narodnom jeziku. Deca neka se upoznavaju icene srpske obicaja u Cipu.

Matematika:

Meduvremenom upoznavanja okoline deca dobijaju matematicna iskustva od zavisnosti jezičkog razvitka u datoj narodnosnoj grupi.

Glasbeni odgoj:

Ova vrstaaktivnosti veoma omiljena deci ima poseban i visestruki znacaj u procesu razvijanja komunikativne sposobnosti na srpskom jeziku u dvojezičnoj sredini. Pored estetskog dozivjaja narodne pesme, muzike, plesove, pokretne igre imaju i druge oblike, koji motivisu decu da bez obzira na razumevanja teksta, veoma rado ucestvuju u tim aktivnostima. Pozitivni stereotipi nosilaca te kulture i tipicni elementi za tu kulturu i melodij sadrzi elemente narodnog melosa.U pocetnim fazama usvajanja nematernjeg jezika koristimo brojalice, tapsalice, pokretne i drugih igara. Jednostavnost njihovog teksta i njihova ritmicnost umnogome doprinose usvajaju melodije glasova jezika. Ponavljanje ima svoj pozitivni ucinak jer deca pri tom pripremaju svoj govorni mehanizam za usvajanje glasovnog sistema srpskog jezika.

Cilj i zadatak aktivnosti:

Vec u pocetnoj grupi najpre treba emocionalno priblizavati deci, da bi zavole narodnosni jezik. Medu nasim ciljevima su da deca upoznaju nasu kulturu preko narodne pesme, brojalice, decje igre, muzike, plesova.

Likovno zanimanje:

Ciljevi su da decu upoznamo sa razlicitim sretsvima, orudima, instrumentima, alatima, koji su karakteristicne u nasoj kulturi. Mogucnosti dvojezicna vezbanja zavisi od jezickog razvitka narodnosne grupe.

Kretanje:

Zavisi od jezicna razvitka grupe kako vodimo zanimanje (dvojezicno ili sasvim srpski). U planiranju zanimanja treba predloziti zadatke, teme srpskog programa. Jezicke zadatke uvek treba da budu u skladu madarskog programa.

Ocekivane razvojne karakteristike dece:

- deca neka upoznaju srpske obicaje,
- neka se formira emocionalni odnos prema srpskoj kulturi,
- u pogledu razvijanja pojedinacnih sposobnosti deca imaju dovojno recnicko blago i to moze saopstiti i na manjinskom jeziku,
- iz knjizevnog materijala deca moze da se upozna pricama, pesmicama, moze da igra sa lutkama, da dramatiziraju.

VEZE: SKOLA, VRTIC, PORODICA, SAMOUPRAVE

Veze izmedu skole i vrtica:

- pomaganje u radu jedno drugome (procevnjivanje broj deteta koja bi ucila srpski jezik),
- prosirenje i osiguranje mogucnosti jezicnog znanja u skoli (glavni zadatak nam je u vrticu da dobiju dovojnu motivaciju da bi se nastavili daje ucenje srpskog jezika u skoli).
-

Veze izmedu porodice i vrtica:

- Ponosni smo sto roditelji uvek su bili snama u dobrim kontaktima. Potpomagali nas rad i tako godine uz godinu broj dece koje uci srpski jezik sve vise se povecava. Vidi se da su mogucnosti dati za ocuvanje i odrzanje srpske kulture i nadaje.

Veze izmedu vrtica i samouprave:

- Potpomaganje i suradnja u vezi u narodnosnim pitanjima, sto se tice odgojno-obrazovnog rada u vrticu (Samouprava Cipa, Srpska Samouprava u Cipu, Srpska Samouprava u Budimpešti XIII. Kvarti).

AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI

Cél: Érzelmekben, élményekben gazdag közös tevékenységekkel a gyermekek egymáshoz közeledésének, együttműködésének, a csoport együvé tartozásának alakítása a csoportok közötti kapcsolatok ápolása.

Óvodánkban az aktuális munkatervben meghatározottak szerint különböző ünnepeket, ünnepélyeket, rendezvényeket szervezünk:

- Új óvodások fogadása
- Szüreti forgatag
- Zene világnapja
- állatok világnapja
- Nemzeti ünnep
- Márton nap
- Mikulás
- Advent
- Karácsony
- Farsangi bál
- Nemzeti ünnep
- Víz világnapja
- Húsvét
- Föld napja
- Munka ünnepe
- Anyák napja
- Madarak és fák napja
- Gyermeknap
- Ballagás
- Falunap
- Óvodás néptánc találkozók

- Nyílt napok (ősszel és tavasszal)
- Névnapi, születésnapok ünneplése

Óvodánkba a szülők betekinhetnek az óvoda életébe a fent említett ünnepek, ünnepélyek, rendezvények alkalmával és ezen kívül a számukra rendezett fogadóórák és szülői értekezletek illetve a Szülői Szervezet számára fontos és aktuális megbeszélések fórumain.

Táblázatok a gyermekek méréséhez, fejlettségi szintjük korcsoportonkénti százalékos mutatói.

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK		
EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS. <i>Testileg, lelkileg fejlett, harmonikus személyiség kialakítása</i>	Testápolás A személyi higiénia ismerete és alkalmazása. Étkezés Esztétikus, kulturált étkezésin szokások kialakítása. Önkiszolgálás Teljes biztonsággal, önállóan végezzék el a műveleteket. Öltözködés Megfelelő sorrendben a szükségleteiknek megfelelően, esztétikusan öltözködni. Környezet rendben tartása Igénye legyen saját személye és környezete rendjének gondozottságára	Segítséggel végezze el a testápolási teendőket. Evvészőköz használata óvodapedagógus segítségével.	Egyéni fejlettséget figyelembe véve, részben önállóan, időnként ellenőrzéssel, a szükséges segítséggel végezze a feladatokat. Evvészőközök megfelelő használata. Kért étel mennyiségének önálló megfélése.	75% 75% 80% 85% 90%	90% 85% 95% 85% 85%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.

RÉSZCÉL		TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA			MÉRÉS
CÉL	3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6(7) ÉVESEK		
ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ <i>Érzelmi biztonság és a tevékenység szükséglet kielégítése.</i>	<p>Jól érzi magát a biztonságot nyújtó, családi óvodai életben.</p> <p>Szívesen él ebben a környezetben.</p>	<p>A játékszereken megosztják társaival. Igényli a csoportban kialakult szokásrendszert alkalmazását.</p>	<p>70%</p>	<p>75%</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.</p>
	<p>Ragazkodik a vele foglalkozó felnőttekhez és csoporttársaikhoz.</p>	<p>Segíti társait a tevékenységekben, érdeklődik irántuk és meghallgatja őket.</p> <p>Korábban kialakult szokásokat önállóan alkalmaz.</p>	<p>80%</p>	<p>80%</p>	
	<p>Ünnepségek, távlatok és hagyományok alakítása.</p>	<p>Rész vesz az ünnepségeken, megemlékszik társai születés és névnapjáról.</p>	<p>75%</p>	<p>85%</p>	

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6(7) ÉVESEK	80%	
JÁTÉK <i>A játékban fejlődjön a gyermek értelmi képessége, társas kapcsolata, érzelme, viselkedési formái, mozgása, beszéde, kreatív együttműködő képessége, vagyis komplexen az egész személyisége.</i>	A játék fajtái: Gyakorló játék	85%	<p>A konstrukciós és szerepjátékban is megjelenik még a gyakorló játék.</p>	90%	<p>Már nem jellemző játékára a gyakorló játék.</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal az óvodapedagógus által.</p>
	Szerepjáték	70%	<p>Alakuljon ki benne a csoportokban való együttjátszás igénye.</p>	70%	<p>Legyen képes szerepvállalásra és szerepek elosztására, valamint a szükséges játékszerek kiválasztására, szabályok betartásával.</p>	
	Barkácsolás	70%	<p>Mozgása, értelmi és érzelmi fejlődése alapján megérti környezetét egyszerűbb jelenségeit és kész ezt játékában újraalkotni.</p>	70%	<p>A barkácsolás természetes része a szerepjátéknak. A létrehozott eszközöket használja is pl. a dramatizálásban, bábozásban.</p>	
	Dramatizálás, bábozás	85%	<p>Vegyen részt a játékok javításában. Vegye észre, hogy egy-egy játékhelyzetben mire lenne képes.</p>	75%	<p>A mesealakok mellett kedveli a hétköznapi élet figuráit is. A saját élményeit eljátssza.</p>	
	Építő-konstruáló játék	85%	<p>Az óvodapedagógus segítségével készít kevésbé munkaigényes kiegészítő játékszereket (játékjavítás, festés) Erdéklődjön az óvodapedagógus bábjátéka iránt.</p>	85%	<p>Szívesen tevékenykedik báboz elkészítésében is.</p>	
	Szabályjáték	60%	<p>Óvodapedagógus bábjátéka iránt.</p>	75%	<p>Igényes, pontos alkotásokat hoz létre, eredményességre törekszik, sok elképzelés alapján.</p>	
				<p>Játékelemekből tud készíteni játékszereket. Szerel, szerkeszt különböző élethelyzetekben. A játék szabályait egyre jobban betartja és betartatja társaival.</p>		

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK		
MUNKA <i>A munka jellegű tevékenységek által a gyermek képessé válik a kitartásra, felölöségerzetre, kötelezettség teljesítésére és ezzel együtt közösségi értékelés alakulására, önértékelésre.</i>	Közösségért végzett munka (naposság, étkezéssel kapcsolatos teendők) Alkalomszerű munka Növény és állat gondozás	70% 60% 75%	Óvónői irányítással és segítséggel ismerkedik a naposi munkával. Tudatosan vesz részt a különböző tevékenységekből adódó munkajellegű tevékenységekben. Szívesen segít az évszaknak megfelelően a növények és állatok gondozásában.	85% 65% 85%	Önállóan, esztétikusan, aprólékosan tevékenykedik az óvodapedagógus egyéb tevékenységében való besegítésénél is. Önállóan, örömmel, igényesen szervezi és végzi a feladatokat. Többféle munkafolyamatban szerez jártasságot. Önállóan, folyamatosan gondozza az elősarok növényeit. Az év során segít a növények gondozásában. Madarakat is etet. Részt vesz a hó eltakarításában.	Beleső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6(7) ÉVESEK		
<p>TANULÁS <i>A sokféle tevékenység által a gyermek érdeklődésének kielégítése, ezen kívül sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása. Az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezése, világgépének kialakítása.</i></p>	<p>A szándékos figyelem kialakítása</p>	<p>60% Az egyszerű feladatokat megérti. Érdeklődik környezete tárgyai jelenségei és ezek összefüggései iránt.</p>	<p>70% Ha a helyzet megkívánja, kivárja a sorát, jelentkezik, nem kiabál bele a másik mondanivalójába. Feladatai végrehajtásában kitartóbb. Munkatempója, feladatartása életkorának megfelelő.</p>	<p>80% Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő. Él benne a tanulás és az iskola utáni vágy. Tevékenységeinek eredményeit reálisan értékeli. Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére. Csoportosan és egyénileg is képes tevékenykedni. Szándékos figyelemre képes.</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.</p>	

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
ÉNEK-ZENE-ÉNEKES JÁTEK <i>A zenei anyanyelv elsajátításával gazdagítja személyiségét.</i>	A zene megszerettetése	3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK	80%	Belső mérés évente egy alkalommal
	A mozgáskultúra fejlesztése. Zenei képességek fejlesztése. Egyenletes lüktetés, ritmus, dallam felismerés, dallambujtató, dallam kitalálás, hangszín, halkhangos, gyorslassú, magas-mély különbsége. Visszhangjáték, párbeszédés játék	Mozgással kísért mondókában, dalos játékokban részt vesz. Játékos, lüktető mozdulatokat utánoz. Segítséggel megkülönbözteti a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú motívumokat. Segítséggel alkalmazza az egyenletes lüktetést.	60% 80% 70%	Elvezetett hallgat zenét, és az óvodapedagógus által előadott dalokat. Ő maga is énekelget. Szépen, harmonikusan jár, mozog együtt társaival. Térformát alakít segítségével. Dallambujtatót felismer, meghallja a hangszín különbségeket. Ismerkedik a dalok ritmusával. Használja a ritmus hangszereket.	70% 70% 75%	75% 75% 75%
	Hangszer használata.				80%	

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA	MÉRÉS		
ANYANYELV FEJLESZTÉSE és IRODALMI NEVELÉS <i>Olyan szókincssel rendelkeznek, amely lehetővé teszi számukra gondolatainak érthető kifejezését, tud történeteket kitalálni, elmondani, megjeleníteni. Az irodalmi alkotásokon keresztül erkölcsi értékeket közvetít. A gyermeket emberi kapcsolatokra, önismerete fejlesztésére-olvasóvá nevelje.</i>	Beszélőkédv felkeltése Beszéde feleljen meg anyanyelvünk követelményeinek. Mese Vers-mondóka	3-4 ÉVESEK Várja, és szívesen hallgatja a mesemondást. Élményeit kérdések után elmondja. Beszédhangokat egymástól megkülönböztetve pontosan hall. Ismeri a tárgyak és a megszokott jelenségek nevét.	5-6-(7) ÉVESEK Tud történeteket kitalálni, elmondani. Mindennapi tevékenységét beszéddel kíséri. Beszéde tagolt, hangsúlyos, gesztusokkal kísért. Folytatásos mesék szálait össze tudja kötni.	80% 70% 80% 80%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.
		4-5 ÉVESEK Szívesen mesél, báboz, dramatizál. Bővül a szókincse. Udvariassági kifejezéseket használ. Párbeszédet alkalmaz. Összetett mondatokban beszél. Vigyázva lapozgatja a képeskönyveket, beszélgetést kezdeményez az ismert képekről. Van kedvenc meséje, mesehőse. Alkalmanként saját maga is kezdeményez versmondást, mondokázást.	65% 75% 80% 80%	Játék közben odaillő rigmusokat mondogat, kitalál. Önállóan versel. Kezdi felfogni a mondott vers témáját.	80%

CÉL		TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
RÉSZCÉL		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK		
<p>A külső világ tevékeny megismerése KÖRNYEZET MEGISMERÉSÉRE NEVELÉS <i>Ismerje meg és igazodjon el az őt közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti és társadalmi környezetben.</i></p>		<p>Eligazodik az óvoda épületében, udvarán. Tudja óvodapedagógusai, dajkája, társai nevét. Felismeri főbb testrészeit. Után felnőtt kíséretével közlekedik.</p> <p>80%</p>	<p>Ismeri saját és családtagjai nevét, címét. Ismeri az orvos szerepét. Közvetlen környezetében jól tájékozódik.</p> <p>80%</p>	<p>Gyakorlott az elemi közlekedési szabályokban. Intézmények rendeltetését ismeri. Környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik.</p> <p>85%</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által adatgyűjtés, megfigyelés, feladatlapok.</p>	
<p>Természeti környezet megismertetése (évszakok, állatok, növények, jelenségek, színek)</p>		<p>Felismeri a környezetében lévő állatokat, növényeket, zöldségféléket, gyümölcsöket, virágokat. Ismeri a fő színeket.</p> <p>70%</p>	<p>Észreveszi a növények életében bekövetkezett változásokat, egyszerűbb összefüggéseket. Növénygondozási teendőket végez.</p> <p>80%</p>	<p>Különbséget tesz az évszakok között, felismeri a napszakokat. Színárnyalatokat is megnevez. Állatokat és növényeket tud csoportosítani.</p>		

CÉL		TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
RÉSZCÉL	3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK	65%	75%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.
<p>A külső világ tevékeny megismerése MATEMATIKAI NEVELÉS <i>A gyermek képessé válik a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.</i></p>	<p>Tárgyak, személyek összehasonlítása.</p> <p>Ismerkedik a formákkal, méretekkel.</p>	<p>60%</p> <p>Tárgyakat, személyeket szétválogat, osztályoz, sorba rendez saját szempont szerint is.</p>	<p>65%</p> <p>Sorozatok készítését, mennyiségi tulajdonság szerint. Kérdések alapján összehasonlításokat végez. (magas, alacsony, legalacsonyabb, legmagasabb)</p>	<p>75%</p> <p>Sorozatok készítését, mennyiségi tulajdonság szerint. Kérdések alapján összehasonlításokat végez. (magas, alacsony, legalacsonyabb, legmagasabb)</p>	<p>75%</p> <p>Sorozatok készítését, mennyiségi tulajdonság szerint. Kérdések alapján összehasonlításokat végez. (magas, alacsony, legalacsonyabb, legmagasabb)</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.</p>
	<p>Számfogalom előkészítése (mennyiségek összemérése, halmazok összemérése, kis számok összkép alapján) Geometria</p> <p>Ismerkedik az összemérés eszközeivel, módjaival. Számlálgat. Építget különböző formájú elemekből.</p>	<p>70%</p> <p>Összemér. Halmazokat hoz létre, elemek darabszámai szerint és tulajdonságaik szerint.</p> <p>80%</p> <p>Nyírkálgat síkbeli alkotásokat, fantázia szerint különböző mozaik lapokból.</p>	<p>80%</p> <p>Összemér. Halmazokat hoz létre, elemek darabszámai szerint és tulajdonságaik szerint.</p> <p>80%</p> <p>Nyírkálgat síkbeli alkotásokat, fantázia szerint különböző mozaik lapokból.</p>	<p>70%</p> <p>Sorba rendez az elemeket a felismert szabályosság szerint. Párosít, viszonyít. Relációkat alkalmaz. 15-ig számlál. Halmazokat egyesít, bont.</p> <p>80%</p> <p>Sorozatok is alkalmaz. Mérés különböző egységekkel. Műveleteket végez tízes számkörben.</p>	<p>70%</p> <p>Sorba rendez az elemeket a felismert szabályosság szerint. Párosít, viszonyít. Relációkat alkalmaz. 15-ig számlál. Halmazokat egyesít, bont.</p> <p>80%</p> <p>Sorozatok is alkalmaz. Mérés különböző egységekkel. Műveleteket végez tízes számkörben.</p>	<p>70%</p> <p>Sorba rendez az elemeket a felismert szabályosság szerint. Párosít, viszonyít. Relációkat alkalmaz. 15-ig számlál. Halmazokat egyesít, bont.</p> <p>80%</p> <p>Sorozatok is alkalmaz. Mérés különböző egységekkel. Műveleteket végez tízes számkörben.</p>

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS	
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK			
RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA <i>Legyen képes érezlni, gondolatait ábrázolni, kifejezni, vizuális környezetére érzékenyen reagálni.</i>	Az alkotó tevékenység megismertetése, megszerettetése. Képalakítás Plasztikai munka Építés	Megismerkedik a különbféle eszközökkel és technikákkal.	Kialakul benne a „valamit alkotni” igénye.	80%	80%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által, elkészült munka értékelése és elemzése.	
		Nagy méretben firkálgat, rajzolgat, festetet.	Megjelennek az emberalakok, környezeti tárgyak, színek az ábrázolásban-saját elképzelései alapján.	85%	65%		Saját kezdeményezésére örömmel ábrázol. Képpalkotásában kifejezi gondolatait, élményeit.
		Ismerkedik az anyaggal, gyurkálgatja, díszítgeti, formálgatja, kezdeti fokon különböző eljárásokkal. Különböző formákat rakosgat, térbeli alakzatokat épít.	Természeti tárgyakat gyűjt, válogat, csoportosít. Megjelenik az ember és állat mintázása.	70%	85%		Rajzolt formákat gazdagítja, díszíti. Törekszik a részletességre, térhatásra. Ceruza fogása kialakult.

CÉL		TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
RÉSZCÉL		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-7) ÉVESEK		
NEMZETISÉGI NYELV <i>A nyelv megszerettetése és a hagyományok ápolása.</i> <i>A nyelvi készségek fejlesztése</i>	Vers – mondóka	Utánzással, gyakorlással ismerkedik a hangzással.	85%	Segítséggel mondogatja a rövidebb verseket, mondókákat mutogatással kísérve.	80%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.
	Dalos játék, ének, tánc	Mozgással kísérve bekapcsolódik a dalok dúdolásába, énekelgetésébe.	80%	Óvodapedagógussal énekelget, körjátékokat játszik.	85%	
	Szókincs	Ismerkedik az óvodapedagógus nemzetiségi nyelven történő kifejezéseivel, örömmel hallgatja, próbálja utánozni.	75%	Megérti a tömondatokat, vezényszavakat és meg is ismétli azokat. Passzív szókincs bővül. Az óvodapedagógus kérdésére a megismert kifejezésekkel tud válaszolni.	70%	
				Önálló kezdeményezésre elő is adja a dalokat, dalos játékokat.	65%	
				Környezetéből merített ismereteit egyszerű, rövid mondatokkal el tudja mondani. ezeket gyakran ismétli. Kb. 100 passzív és aktív szóval rendelkezik.		

AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS FELADATAI

Inkluzív pedagógia a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Gyermekvédelem.

Cél: Esélyegyenlőtlenség csökkentésének megvalósítása, valamint a gyermek személyiségének teljes védelme.

A gyermekvédelmi feladatok ellátására nagy hangsúlyt helyezünk, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladata. A gyermekvédelmi feladatok koordinálását megbízott óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős látja el, közvetlen kapcsolatot tartva a gyermekvédelmi feladatokért felelős óvodavezetővel.

Az óvónők évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát, melyről az óvodavezetőt és a megbízott gyermekvédelmi felelőst folyamatosan tájékoztatják.

Az általános elvárások közül a tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítőkész attitűd, szeretetteljesség, következtetés – kiemelten fontos. Az óvodapedagógus nevelő- fejlesztő munkája során mindig figyelembe kell venni a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből történő felzárkóztatásában. Biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadság jogok védelmét.

Céljaink:

- Érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, a védelem
  - a testi, értelmi, érzelmi fejlődést akadályozó környezeti ártalmaktól.
- Megvalósul hátránykompenzációval az esélyegyenlőség
  - az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Feladataink:

A gyermekek körülményeinek figyelemmel kísérése, a fejlődés nyomon követése, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladata.

- A gyermekvédelmi esetek kiszűrése.
- A szükséges nyilvántartások vezetése.
- Kapcsolattartás, együttműködés az óvodán belül az óvónőkkel, az óvodán kívüli Gyermekjóléti Központtal, Családsegítővel, Pedagógiai Intézettel, Védőnővel.
- Prevenció és korrekció, tehetséggondozás a pedagógiai munkában.
- Integráció a pedagógiai gyakorlatban.
- A szociális érzékenység felkeltése a gyermekek és szülők közösségében.

- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.
- A családi nevelés kiegészítése, kompenzálása a gyermekek szociokulturális, mentális hátrányainak, esélykülönbségeinek csökkentése.
- Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek. (adományozás, gyűjtések)
- Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása valamennyi családdal.
- Esélyegyenlőtlenségek csökkentése, különösen a HH és HHH gyermekeknél.
- A befogadó környezet megteremtése, a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.
- Gyermekevédelmi intézkedések kezdeményezése, veszélyeztető helyzet enyhítése, elhárítása a prevenció érdekében – jelzés az óvodavezető felé.
- Fokozott odafigyelés a védelembe vett gyermekekre.
- A gyermek egy hétnél több igazolatlan hiányzásának jelzése az óvodavezető felé.

A megelőzés feladatai:

- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és folyamatos itt tartózkodását.
- A be óvodázás segítése.
- A gyermek sajátos nevelési igényének, hátrányának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Együttműködés gyermekvédelmi társszervekkel.

A feltárás feladatai:

- A gyermekek és családjuk sokoldalú megismerése, komplex állapotfelmérés.
- A gyermekek veszélyeztetettségének és hátrányos helyzetének megkülönböztetése – a gyermek és környezetének, aktuális állapotának figyelembevételével.
- Szakorvosi vizsgálatok kezdeményezése. A fejlődés nyomon követése.
- A gyermekek óvodai beíratásának támogatása.

A megszüntetés feladatai:

- Hatékony egyéni felzárkóztató munkával az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése.
- Egészségvédő, mentálhigiénés programok, veszélyhelyzetek elkerülésére nevelés.
- Óvodán belül a segítség lehetőségeinek közös felkutatása.
- A sajátos nevelési igényű kisgyermek másságát elfogadó környezet kialakítása (befogadó intézményi légkör, gyermekközösség, szülők közössége).

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek kiemelkedő képességének felismerése és gondozása.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (pl. adománygyűjtés).
- Az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások folyamatos figyelemmel kísérése.
- Élményszerző kirándulások szervezése.
- Az óvodában való tartózkodást segítő tevékenységek folyamatos figyelemmel kísérése (jelzőrendszer működése, partnerségi kapcsolatok, egészségügyi, szociális segítségnyújtás lehetőségei).
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Fogadóórák, egyéni beszélgetések, visszatérő családlátogatások alkalmainak gyarapítása, a meggyőzés módszerének alkalmazása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképesség zavara miatt.

A speciális nevelési szükséglet nem a képességek hiányára, hanem inkább a teendőkre összpontosít. Ez a megjelölés lényegesen általánosabb a korábbinál, szándékosan kerül el valamennyi fogyatékosági kategória konkrét megnevezését. Ezzel egyben elszakad az orvosi jellegű osztályozástól, ezt felváltja a pedagógiai hangsúly.

Kiterjed a kevésbé pregnáns, inkább átmeneti jellegű, ill. a nem egyértelműen organikus eredetű nevelési szükségletre is (pl. a diszlexiák típusai, tanulási problémák pszichés okok miatt), melynek eredete nem ritkán emocionális vagy szociális jellegű.

A fenntartói döntés és feladat – ellátási kötelezettség az Alapító Okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján óvodánkban a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek fogalom köréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjed az:

- érzékszervi (enyhe látássérült, enyhe hallássérült)
- beszéd fogyatékos
- testi fogyatékos
- pszichés fejlődési zavar (tanulási, figyelem és magatartás zavar); (megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek)

- a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek
- pervazív fejlődési zavar (a szocializáció és a kommunikációs képességek kifejlődésének késése)
- mutista (kommunikációs zavar, nem magyarázható halláskárosodással vagy beszédzavarral)

A helyi nevelési rendszer szerves részeként működik a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével.

Irányelvek főbb pontjai:

- A fogyatékos gyermekek joga, hogy állapotuknak megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljenek attól kezdődően, hogy a fogyatékos állapotot megállapították. Olyan többlétszolgáltatással kell kiegészíteni a nevelési gyakorlatot, amelyik a fogyatékos gyermekek sajátosságaihoz igazodik.
- Az óvodai nevelés új módon kiegészíti, bizonyos esetekben korrigálja a családi nevelést.

Irányelvek intézményünkre vonatkozóan:

- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek.
- A gyermekeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.
- Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembevételével történjen.
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoport légkör kialakítása segítse.
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve.
- A fejlesztő foglalkozások programjai az intézmény programjának elemeivé váljanak.

Céljaink:

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben

- biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége,
- javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése,
- csökkennek a fogyatékoságból adódó hátrányok,
- természetessé válik a gyermekek közötti különbségek elfogadása.

Általános feladatok:

A napi tevékenységekben a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.

- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása a hiányzó pótlása érdekében a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés céljait minden esetben a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

Feladataink:

Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása:

- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használatára, elfogadására, következetes használatára, megóvására nevelés.
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem – vagy kevésbé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése.
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása az egyéni foglalkoztatás megvalósításához.
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők tájékoztatása a sajátos nevelési szükségleteiről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal.

Fejlesztő tevékenység legfontosabb területei:

A tevékenységet meghatározó tényezők: fogyatékból típusa, súlyossága, speciális ellátás kezdetének ideje, életkor, meglévő ismeretek alapján:

- Kognitív funkciók (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek (alpmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd – nyelvi képességek (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés, stb.) fejlesztése.
- Játéktevékenység alakítása, játék használat elsajátítása.
- A szociális kompetenciák kialakítása a fogyatékból függvényében más – más hangsúlyt kap.

Sérülés specifikus fejlesztés feladatai:

Érzékszervi sérült gyermek fejlesztésének feladatai:

Látássérült gyermek fejlesztésének feladatai:

A látássérült gyermekek nevelési szempontból lehetnek:

- vakok
- alig látók
- gyengén látók

Kiemelt hangsúlyt kap: az önkiszolgálás a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné – különösen a szem és a kéz tisztántartása. Mindvégig figyelembe kell venni a fizikai terhelhetőség korlátait, tekintettel az adott szembetegségre.

Alig látó gyermekek fejlesztésének feladatai:

Adottságaik szerint tapintó – halló vagy látó – halló (tapintó) életmódra készíthetők fel, de fontos a látásteljesítmény megőrzése intenzív fejlesztése is. A fejlesztés területei megegyeznek a gyengén látó gyermekek fejlesztésével.

Gyengén látó gyermekek fejlesztésének feladatai:

Látásukat sokkal közelebről, kisebb térben tudják használni. Nevelésük speciális optika eszközök segítségével, vizuális megismerés útján történik hallási, tapintási ingerekkel kiegészítve.

- A testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása és az ehhez szükséges környezet megteremtése.
- A környezet vizuális megismertetése, látás használatának megtanulása a távoli és közeli környezetben.
- Nagymozgások fejlesztése, mozgás koordináció, mozgás biztonság kialakítása.
- Térbeli tájékozódás fejlesztése a látás használatával.
- A kézügyesség, a finommozgás fejlesztése, az írás előkészítése.

Hallássérült gyermek fejlesztésének feladatai:

Súlyosan hallássérült – siket – és enyhén hallássérült – nagyothalló gyermekek esetében a halláskárosodás miatt az érthető kiejtés elmarad, ennek következtében a nyelvi alapokon történő fogalmim gondolkodás korlátozódhat, az egész személyiség megváltozhat.

A speciális ellátással a súlyos következmények kialakulása csökkenthető.

A hallássérült gyermekek egy része speciális segítséggel részt vehet az óvodai nevelésben. Központi feladat a kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése, amely az egész napi óvodai tevékenységben jelen van.

Enyhe fokban hallás sérült gyermekek fejlesztésének feladatai:

Az emberi beszédhang és környezet korlátozott felfogására képesek. Beszédfejlődésük késve, speciális segítséggel indul meg.

- A nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény – és tevékenység erősítése, a beszédérthetőség javítása.
- A nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, a megnyilvánulást segítő eszközrendszer használata, a családi – szociális háttér bekapcsolása a fejlesztés rendszerébe.

Beszéd fogyatékos kisgyermek fejlesztésének feladatai

Feladatai:

Beszéd fogyatékos súlyos, akadályozott beszédfejllettségű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája miatt eltérően fejlődik (megkésett beszédfejlődés, centrális dyskalkulia, súlyos orrhangzóság, stb.).

Az akadályozottság megmutatkozhat: beszédhangok ejtésében, beszédészlelési, megértési zavarokban, beszédritmus sérülésben, beszédhelyzetek tartós háritásában, megtagadásában, ill. általános beszédgyengeséggel együtt járó részképeség kieséssel. A diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai is ide sorolhatók.

- komplexitás a fejlesztésben: sokoldalú percepciófejlesztés, kinezteziás, auditív, vizuális, vizuomotoros koordináció, beszéd motorikus mozgások fejlesztése.
- Speciális terápiák alkalmazása: diszlexia prevenció grafomotoros fejlesztés.
- Báb és drámaterápia alkalmazása.
- A mozgás és beszédműveletek, transzfer (átviteli) hatásának tudatos használata.

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek helyi fejlesztési gyakorlata

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt tevékenységgel bír.

Speciális ellátási rendszerünkben az egyéni képesség fejlesztés sokszínűen valósul meg

Speciális ellátás rendszere:

MOZGÁS

Fejlesztési terápia:

- prevenció
- korrekció

- prevenció, korrekció torna
- nagymozgás, finommotorika fejlesztése

Megvalósulás formája:

- mikro csoportos
- egyéni
- páros

Fejlesztési kompetenciák:

- gyógy – testnevelő
- fejlesztő pedagógus
- óvodapedagógus

BESZÉD – KOMMUNIKÁCIÓ

Fejlesztési terápia:

- komplex
- logopédiai terápia
- drámapedagógia
- prevenció program

Megvalósulás formája:

- mikro csoportos
- esetenként egyéni,
- páros

Fejlesztési kompetenciák:

- gyógypedagógus – logopédus
- fejlesztőpedagógus
- dráma pedagógus
- óvodapedagógus

RÉSZKÉPESSÉGEK

Fejlesztési terápia:

- prevenció program
- fejlesztőpedagógia

- Sindelar program

Megvalósulás formája:

- mikro csoportos
- egyéni vagy páros

Fejlesztési kompetenciák:

- fejlesztőpedagógus
- Sindelar fejlesztő
- óvodapedagógus

PSZICHÉS FEJLŐDÉS ZAVARAI

Fejlesztési terápia:

- prevenció program
- fejlesztőpedagógia
- szenzoros integrációs terápia elemei
- relaxációs terápia elemei

Megvalósulás formái:

- (kis) csoportos
- egyéni
- páros

Fejlesztési kompetenciák:

- gyógy – testnevelő
- fejlesztőpedagógus
- óvodapedagógus

TANULÁSI FOLYAMATBAN AKADÁLYOZOTTAK

Fejlesztési terápia:

- prevenció program
- fejlesztőpedagógia
- komplex – dyslexia, dyszkalkulia preventív terápia

Megvalósulás formája:

- mikro csoportos

- egyéni
- páros

Fejlesztési kompetenciák:

- fejlesztőpedagógus
- óvodapedagógus

Sikerkritériumok:

- Komplex szakvélemények figyelembevételével, segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, melyek alapján tervezzük a speciális fejlesztést.
- Speciális módszerekkel, terápiás eljárásokkal ismerkedünk a sérüléshez megfelelő fejlesztést alkalmazunk.
- Az együttműködés az óvoda dolgozói között a tervezésben, feladatok megosztásában megvalósul.
- A szülők támogató együttműködése folyamatos.

Tehetséges gyermekek nevelése

- Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése.
- A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a tehetséges gyermekek nevelésében.
- Intézményünk nevelési programja (Óvodai nevelés játékkal, mesével és a Kompetencia alapú óvodai programcsomag) jelentős segítséget nyújt a tehetséges gyermekek egyéni fejlesztéséhez. (átlag alatti, átlagos és átlag feletti, gyermekekre ad javaslatot)

PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK

Napjaink társadalmi, környezeti adottságainak figyelembevételével fogalmazódott meg bennünk a harmóniára való törekvésgondolata, mely nem csak a testi – lelki egészségre nevelést foglalja magába, hanem az ember és a természet megbonthatatlan egységét célozza.

Hisszük és valljuk, hogy minden gyermek más és más, ezért a fejlesztésükre irányuló pedagógiai eljárásoknak alkalmazkodniuk kell az egyéni fejlettséghez, a fejlődés üteméhez és sajátosságaihoz.

Számunkra nincs különbség gyermek és gyermek között csak az egyenlő feltételek és azonos körülmények között bizonyított tehetség, egyéni hajlam, irányultság különbözteti meg őket egymástól.

Egyik fontos feladatunk az igazságosság, a kisebbségből, az anyagi családi körülményekből eredő különbségek kiegyenlítése, a lappangó tehetségek felszínre hozása.

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét,

Szaporítja tapasztalatait.

Ő azt hiszi, csak játszik.

De mi már tudjuk, mire megy a játék.

Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven

Eszű és tevékeny ember váljék belőle.”

(Varga Domokos)

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatot **készítette**: Az intézmény nevelőtestülete

Dátum: Szigetcsép, 2021.09.01.

.....
Nevelőtestület nevében aláírás

.....
Szakalkalmazottak nevében aláírás

A Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatot **elfogadta**: Az intézmény vezetője

Dátum: Szigetcsép, 2021.09.01.

Ph. ....
Intézményvezető aláírása

A Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatról **véleményét nyilvánította**:

Dátum: 2021.09.01.

.....
Szülői Szervezet nevében aláírás

A Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatról **egyetértését kinyilvánította**:

Dátum: 2021.11.....

Ph. ....
Szigetcsépi
Német Nemzetiségi Önkormányzat

Dátum: 2021.11.....

Ph. ....
Szigetcsépi
Szerb Nemzetiségi Önkormányzat

Dátum: 2021.11.....

Ph. ....
Fenntartó nevében aláírás

Záhonyi Hugóné Óvoda

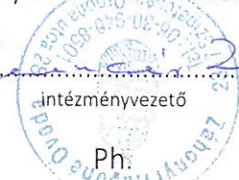

2021.

Házirend

HÁZIREND

Záhonyi Hugóné Óvoda
2317 Szigetcsép, Orgona utca 28.

Intézmény OM – azonosítója: 202018	 Készítette: <i>Gyöngyi Zita</i> intézményvezető aláírás
Legitimációs eljárás – Az érvényességet igazoló aláírások:	
2020/2021.(15) határozatszámom elfogadta: <i>Károlyi Kriszta Ajéla</i> nevelőtestület nevében névaláírás <i>Rimas Ugras Katalin</i> szakalkalmazottak nevében névaláírás	Véleménynyilvánítók: <i>Dele György</i> óvodai szülői szervezet nevében névaláírás
2020/2021.(15) határozatszámom jóváhagyta: <i>Gyöngyi Zita</i> intézményvezető Ph:	
Egyetértést kinyilvánító: <i>Székelyi Katalin</i> Fenntartó, működtető nevében névaláírás <i>Székelyi Katalin</i> Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat nevében névaláírás <i>Ugras Katalin</i> Szigetcsépi Német Nemzetiségi Önkormányzat nevében névaláírás	
Hatályos: 2021.09.01-től	
A dokumentum jellege: nyilvános	
Iktatószám: 02/2021 2020/2021(15)	

Tartalom

A HÁZIREND	5
1.Eljárásjogi megfeleléség.....	5
2.Érvényességi követelmények.....	5
3.A házirend személyi hatálya kiterjed.....	5
4.A házirend területi hatálya kiterjed.....	5
5.A házirend nyilvánossága	6
6.A házirend jogszabályi háttere.....	6
7.A házirend célja	6
AZ INTÉZMÉNY FUNKCIÓJA, NEVELÉSI ALAPELVEI	6
AZ INTÉZMÉNY HELYE AZ OKTATÁSI RENDSZERBEN, ÓVODAI FELVÉTEL, ÁTVÉTEL ELJÁRÁSI RENDJE	7
A NEVELÉSI ÉV RENDJE	9
1.Az óvoda nyitvatartási rendje	9
2. A gyermek érkezésének és távozásának rendje reggel, ebéd után, délutáni pihenés után.....	9
3. Az óvodába járási kötelezettség	10
4. A foglalkozások a napirendben és a heti rendben ágyazottan történnek. (Helyi Program tartalmazza.)	10
5. Hiányzás	11
RENDSZERES EGÉSZSÉGÜGYI FELÜGYELET.....	12
1.Gyermek ruházata az óvodában.....	13
ÓVÓ-VÉDŐ SZABÁLYOK	13
1. A gyermekek számára behozható tárgyak	14
GYERMEKI JOGOK, KÖTELESSÉGEK GYAKORLÁSÁVAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK	15
1. Gyermekvédelem	15
2. Nevelő-fejlesztő tevékenység	15
3. A gyermekek értékelésének rendje, szempontjai.....	16
4. A beiskolázás óvodai feladatai	17
AZ ÉTKEZTETÉS SZABÁLYAINAK ELJÁRÁSRENDJE	17
1. Étkezés kirándulások alkalmával.....	17
2. Étkezési térítési díjak befizetése.....	17
3. A térítési díj csökkentés kérésének jogcímei	18
4. Az étkezés lemondása	18
5.Étkezések időpontja:	18
A SZÜLŐK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI, KAPCSOLATARTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	18
1. A szülők jogai:	18
2. Óvodánkban a szülők kötelességei:.....	19
3. A kötelességmulasztás következményei:	19
4. A család és óvoda közös nevelési elvének kialakítása	20
5. A szülők tájékoztatása, a gyerekek érdekeinek érvényesítése.....	20
6. Kapcsolattartás, együttműködés lehetőségei a nevelőkkel	20
7. Együttműködésre alkalmas fórumok.....	21
8. Az óvoda helyeinek a szülők által használhatóságának rendje.....	22
9. Csoportos igény, ill. érdekérvényesítés.....	22
ÓVODÁNKBAN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK	23

---

1. Térítés ellenében igénybe vehető szolgáltatások.....	23
2. Alkalmoszerű térítéses szolgáltatások.....	23
3. Térítésmentes szolgáltatások	23
4. Hitoktatás.....	24
BIZTONSÁGOS INTÉZMÉNY	24
1. Bombariadó	24
2. Tűzriadó	24
3. Dohányzás.....	24
A HÁZIREND FELÜLVIZSGÁLATA, MÓDOSÍTÁSA	25
1.A módosítási eljárás szabályai:	25

A HÁZIREND

1. Eljárásjogi megfelelés

Az intézmény neve:	Záhonyi Hugóné Óvoda
OM azonosítója:	202018
Székhely:	2317 Szigetcsép, Orgona u.28.
Elérhetősége:	0630/9408501
Email címe	ovodavezeto@szigetcsep.hu
Fenntartó neve:	Szigetcsép Községi Önkormányzat
Címe:	2317 Szigetcsép, Szabadság u. 2.

Körbélyegző lenyomata:

Az óvoda 2021.09.01-től 4 gyermek csoporttal működik. Az engedélyezett gyereklétszám az új alapító okirat szerint 100 fő, a pedagógusok létszáma 8 fő, a nevelést-oktatást segítők létszáma 5 fő, ebből 4 dajka és 1 pedagógusasszisztens.

2. Érvényességi követelmények

A házirend időbeli hatálya:

A 2020/2021.(15) határozatszámom elfogadott és jóváhagyott házirend 2021.09.01. napján lép hatályba és határozatlan időre szól, visszavonásig.

3.A házirend személyi hatálya kiterjed

- Az óvodával jogviszonyban álló minden gyermekre, pedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre, valamint a szülőkre.
- Azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában.

4.A házirend területi hatálya kiterjed

- Az óvoda területére.

- Az óvoda által szervezett óvodán kívüli programokra.
- Az intézmény képviselte szerinti alkalmaira, külső kapcsolati alkalmaira.

5.A házirend nyilvánossága

- Az óvoda Házirendje a szülők számára nyilvános. Megtekinthető, digitális formában az Oktatási Hivatal honlapján. Ezen kívül a tanévnyitó szülői értekezleten ismertetjük a szülőkkel a házirendbe foglaltakat, melynek tudomásulvételét aláírásukkal hitelesítik.

6.A házirend jogszabályi háttere

- 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekvédelemről

7.A házirend célja

- A törvénybe foglalt jogi, magatartási szabályok hatékony érvényesülése.
- A házirend az óvoda egyik alapdokumentuma, helyi jogforrás, amelynek célja olyan belső szabályozás kialakítása, érvényesítése, amely az intézmény törvényes működését, a nevelő- oktató munka kiegyensúlyozott magas színvonalon történő végzését és a “demokratikus légkörű” közösségi életet biztosítja.
- A házirend célja, hogy segítsen bennünket egymással jól együttműködni és a károkat elkerülnünk.
- Az óvoda abban az esetben teljesítheti feladatát, ha a fenntartó, az óvodavezetés, a pedagógusok, óvodások és gondviselőik (a továbbiakban: szülők) bizalomteljesen működnek együtt. Az óvoda házirend rendelkezései ezt az együttműködést szolgálják.
- Mindannyian jól akarjuk érezni magunkat az óvodában. Tudjuk, hogy ez csak bizonyos feltételek megléte esetén lehetséges:

Az óvodában a gyerekek és a pedagógusok közösen dolgoznak. Ehhez tartozik, hogy jól együttműködve kell dolgoznunk egymással. Ennek előfeltétele, hogy a pedagógusok kötelességeiket a nevelés során és azon kívül akadálytalanul tudják ellátni.

AZ INTÉZMÉNY FUNKCIÓJA, NEVELÉSI ALAPELVEI

- Óvodánk nevelő intézmény, és mint ilyen elsődleges feladatunk a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekvés. A Köznevelési Rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, óvó – védő – személyiségfejlesztő funkciókat lát el, a családi nevelés kiegészítője.
- Óvodánkban a nevelőmunka a Nemzeti Köznevelésről szóló Törvény, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a Pedagógiai Program valamint Helyi Nevelési Programunk szerint folyik.

- Nevelési programunk legfontosabb feladata: biztonságot nyújtó, családi légkör megteremtésével olyan lehetőségek biztosítása, amely elősegíti az egyéni képességek kibontakozását a mindennapi tevékenységek népi hagyományok köré csoportosításával, előtérbe helyezve a gyermek testi, lelki fejlődését.
- Az óvodánkba járó gyerekeket arra neveljük, hogy tanulják meg tisztelni a felnőtteket, szeressék és fogadják el társaik egyéniségét, másságát, legyenek képesek alkalmazkodni is.
- Az esetleges konfliktusokat ne durvasággal, erőszakkal, árulkodással oldják meg. Ezen törekvésünk sikerességének érdekében kérjük, hogy otthon is ezeket az alapelveket erősítsék gyermekeikben:
  - Ne tegyenek a gyerekek előtt indulatos, negatív megjegyzéseket mások gyermekére, az óvodára, az ott dolgozó felnőttekre.
  - Ne biztassák gyermeküket verekedésre, még ha előző nap az Önök gyermekét érte esetleg sérelem.
  - Ne alakítsák ki a rivalizálást gyermekeink között.
  - Tisztelettudó, a közösségi élethez alkalmazkodó magatartásformát alakítsunk ki.
  - Törekedjünk a korrekt, problémamegoldó kapcsolattartásra.
  - A gyermekek érdekében mindenképpen törekedjünk az őszinte, barátságos magatartásra.
  - Tartsák tiszteletben az óvoda minden dolgozójának munkáját, emberi méltóságát és jogait.

Legfontosabb elvünk a felnőtt – gyermek kapcsolatban:

„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”

AZ INTÉZMÉNY HELYE AZ OKTATÁSI RENDSZERBEN, ÓVODAI FELVÉTEL, ÁTVÉTEL ELJÁRÁSI RENDJE

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 8. § (1) szerint:

- Az óvoda a gyermek 3 éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a 3. életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy az érintett településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező három éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.
- Az óvodai nevelés a teljes óvodai életet magába foglaló játék, játékos tanulási folyamatok keretében folyik. A nevelési év adott év szeptember első napjától következő év augusztus 31-ig tart.

- Felvehető minden 3 évet betöltött gyermek, aki a településünkön állandó lakhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik.
- Az óvodába felvételt nem nyert gyermek esetében az óvoda, írásban megküldött határozatában foglaltakkal kapcsolatban a szülő írásban fellebbezéssel élhet az önkormányzat jegyzője felé.
- A fellebbezést a jegyzőnek címezve, de az óvodavezetőjének kell leadni.
- Ha a beíratott gyermekek létszáma meghaladja a felvehető gyermekek számát, akkor a felvételnél a következő szempontokat vesszük figyelembe:
  - településen élő gyermek
  - 3. életévét betöltött gyermek
  - testvér
  - gyermek szülője a településen dolgozik.
- Óvodai beíratás a felvételi és előjegyzési naplóba az intézményvezető által kijelölt beíratási időszakban történik. A szülők a beíratáshoz a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, lakcím kártyáját, Társadalombiztosítási Igazolványát és a szülő személyi igazolványt hozzák magukkal.
- Óvodai beiratkozás minden évben a jogszabályban meghatározott időpontban történik.
- A gyermek abban az évben, amelyben ötödik életévét betölti, a tárgyévből kezdődő nevelési év első napjától legalább napi négy órában köteles óvodába járni, hogy alkalmassá váljon az iskolai tanulmányainak megkezdéséhez.
- Kötelező az óvodai elhelyezés biztosítása:
  - ha a gyermek hátrányos helyzetű
  - a gyámhatóság kezdeményezésére azonnali óvodai ellátást igényel
  - a gyermekvédelmi törvény értelmében napközbeni ellátásra jogosult
  - ha a Gyámhatóság intézkedésére vette fel az óvoda a gyermeket, továbbá az 1993. évi LXXIX. törvény 24. § (3) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben (a gyermek abban az évben, amelyben az 3. életévét betölti a nevelési év kezdő napjától, napi négy órában köteles az óvodai nevelésben részt venni).
- *Gyermek átvétele:* Hivatalos átjelentkezés útján, melynek nyomtatványát az óvodavezetők töltik ki és küldik meg kölcsönösen egymásnak.
- Az áthelyezési kérelmet a szülőnek írásban kell benyújtani az óvodavezetőjének!
- *Óvodai jogviszony megszűnése esetén:* Az óvodavezetője hivatalos nyomtatvány kitöltésével dokumentálja a gyermek távozását pontos időpont bejegyzésével.

- Megszűnik az óvodai elhelyezés: KN. törvény 53. § (1).
  - A jegyző a szülő kérelmére engedélyt adott a gyermek óvodából történő kimaradására.
  - A gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján.
  - A gyermeket felvették az iskolába.
  - A közoktatási intézmény jogutód nélkül megszűnik.

A NEVELÉSI ÉV RENDJE

1. Az óvoda nyitvatartási rendje

- *Az óvoda napi nyitvatartási ideje:*

Hétfőtől-péntekig: 6.00-17.00 óráig tart nyitva

Ügyelet (összevont csoport): 6.00-7.30-ig a kijelölt teremben.

15.45-17.00-ig a kijelölt teremben

- Kérjük a szülőket, hogy a gyermekeket minden nap 08.00-ig szíveskedjenek behozni az óvodába a foglalkozások pontos kezdése érdekében.
- *A nevelési év:* szeptember 01. – augusztus 31.
- *Oktatási év:* szeptember 01. – május 31.
- *Nyári zárás:* Minden év február 15-ig hirdetményben az óvodavezetője közzéteszi, mely négy hétre terjed ki a szünet időpontja.
- *Nevelésnélküli napok:* Az intézmény pedagógusainak továbbképzését szolgáló nevelés nélküli munkanapjairól (maximum 5 nap egy nevelési évben) a szülőket értesítjük a zárva tartás előtt 7 nappal. Írásban mérjük fel az igényeket, melyet a szülők aláírásukkal hitelesítenek. Igénylés esetén ügyeletet biztosítunk!
- *Jelentős gyermeklétszám csökkenése esetén csoport összevonással működünk.* A szülők erre vonatkozó igényét is írásban felmérjük.

2. A gyermek érkezésének és távozásának rendje reggel, ebéd után, délutáni pihenés után.

- A gyermeket óvodába érkezésekor a szülő minden esetben személyesen adja át

---

az óvónőnek, egyébként, ha a gyermek valamilyen oknál fogva nem megy be a csoportszobába, az óvónő nem tud a gyermek jelenlétéről, így felelősséget nem vállalhat érte.

- Kivétel ez alól, ha írásban közli a szülő, hogy saját felelősségére egyedül jár óvodába és onnan haza nagycsoportos korú gyermeke.
- **Írásos kérelem nélkül a gyerek az óvodából nem távozhat el!**
- Amennyiben a szülő valamilyen ok miatt nem tud gyermekéért menni az óvodába arról az óvodavezetőt a zárásig értesítenie kell.
- Az óvoda zárása után 15 perccel a dadus értesíti a gyermekvédelmi felelőst további intézkedés céljából.

3. Az óvodába járási kötelezettség

- **Hiányzást csak indokolt esetben engedélyezünk!**
- A gyermek napközbeni elvitele: a nap folyamán óvónővel történő egyeztetés alapján a gyermek elvihető, amennyiben a megkezdett tevékenységét befejezte.
- A gyermekek biztonsága érdekében 8.00 órakor bezárjuk a kaput, amit napközben is zárva tartunk. *Kapunyitás időpontjai:*
  - 6.00. – 8.00.
  - 15.00. – 17.00.
- Egyéb időpontokban az óvoda kapuját zárva tartjuk, és csak csengetésre nyitjuk ki az intézmény zavartalan és biztonságos működése érdekében.

4. A foglalkozások a napirendben és a heti rendben ágyazottan történnek. (Helyi Program tartalmazza.)

- A gyermekek mindennapi játéktevékenységét az óvodapedagógusok spontán és tervezett változatos művészeti tevékenységekkel egészítik ki a mesehallgatás, a népi kismesterségek, az énekes játékok segítségével.
- A napirendünk megszervezésénél az elsődleges szempont:
  - folyamatosság,
  - rugalmasság,
  - egészséges életmódra nevelés,
  - életkori sajátosságok, évszaki változások figyelembe vétele.

- Amely azt jelenti, hogy a gyermekeinknek egésznap folyamán az étkezési, gondozási tevékenységeket beépítve a lehető leghosszabb ideig, zavartalanul biztosítva legyen az önfelelt játéktevékenység, mindennap biztosítva legyen a szabad mozgás a levegőn.
- A részletes napirend minden csoportban megtalálható.
- A napirend megismerése a szülők számára fontos feladat ugyanis az óvodába érkezés és az onnan való távozás rendjét meghatározza. A szülő csak a napirend zavarása nélkül hozhatja később, vagy viheti el hamarabb a gyermekét. *Kérjük, tájékozódjanak gyermekük csoportjának napirendjéről!*

5. Hiányzás

- Minden távolmaradást - a térítési díj jóváírása miatt is - előre be kell jelenteni a csoportok óvónőinek. A hiányzás első napján a térítési díjat fizeti a szülő, kivéve, ha a hiányzást megelőző nap 9 óráig telefonon vagy személyesen bejelenti. Amennyiben ez nem történik meg, úgy azt a napot étkezési napnak tartjuk nyilván.
- **Hiányzás bejelentésének elmulasztása esetén a gyermek részére megrendelt ételt ki kell fizetnie a szülőnek!**
- Azokra a szülőkre is kötelezően érvényes a jelentési kötelezettség, akik nem fizetnek térítési díjat.
- Minden hiányzást írásban kell igazolni!
- Nem betegségből adódó hiányzás a szülőnek előzetesen jelentenie kell!
- Három napnál hosszabb ideig tartó betegség után a gyermek csak orvosi igazolással fogadható az óvodában.
- Ha a gyermek az iskolai életmódra felkészítő foglalkozásról egy nevelési évben a jogszabályban meghatározott napnál többet igazolatlanul mulaszt, az óvodavezetője a jogszabályban foglaltak szerint jár el.

Covid 19-el összefüggésben hozott intézkedések:

A járványügyi intézkedések a kormányrendelettel összhangban történtek. A bejáratnál kézmosást tettünk kötelezővé, az egész épületet fertőtlenítettük. 2020.03.16-tól ügyeleti rendszerben működtünk 2020.05.25-éig. Az étkezést igénylőknek rendszeresen kiszállítottuk az ebédet. Rendszeresen, digitális formában tartottuk a gyerekekkel a kapcsolatot, az ismeretanyagot mindenhéten elküldtük a szülőknél.

RENDSZERES EGÉSZSÉGÜGYI FELÜGYELET

- **Az óvodában csak teljesen egészséges gyermek tartózkodhat!**
- **Beteg**, megfázott, gyógyszert, láz-vagy köhögéscsillapítót szedő, még lábadozó **gyermek bevétele az óvodába** a gyerek biztonságos gyógyulása és a többi gyermek egészségének megőrzése érdekében **nem lehetséges**. Ilyen esetben az óvónő kötelessége a gyermek átvételének megtagadása!
- Minden szülőnek kötelessége felhívni az óvónők figyelmét arra, ha gyermeke különleges betegségben, illetve epilepsiára, veszélyes allergiára, légzőrendszeri, stb. hajlamos, valamint köteles a napközben elérhető telefonszámát megadni.
- **Az óvónőknek tilos otthonról beküldött gyógyszert beadniuk a gyerekeknek a nap folyamán!** Kivéve magas láz csillapítására szolgáló készítmények, valamint tartós betegségek (asztma, epilepszia, stb.) esetén.
- Betegség esetén, a hiányzás után orvosi igazolás bemutatása az ÁNTSZ által előírt szabály.
- Az óvónő teendője baleset vagy napközben megbetegedő gyerek esetén a gyermeket haladéktalanul el kell látni. A baleset súlyosságától függően illetve eszméletvesztés, légzőrendszeri esetén orvosról gondoskodni kell. (mentő, orvos kihívása)
- **Láz, hányás, hasmenés, hasgörcs esetén** az óvónő értesíti a szülőt. Ezután a szülő gondoskodik az orvos felkereséséről. Ilyen esetben a gyermek **csak orvosi igazolással jöhet újból óvodába**.
- Fertőző betegség (rubeola, bárányhimlő, skarlát, májgyulladás, tetű) esetén a szülőnek bejelentési kötelezettsége van. Az intézmény pedig a bejelentést követően jelez az NÉBIH felé és fertőtlenítő takarítást végez.
- Fejtetvesség észlelését, kérjük, jelezzék a csoport óvodapedagógusának, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket! Ha az óvoda fejtetvességet észlel, kérjük betartani az óvoda és a védőnő erre vonatkozó kéréseit!
- Védőnő alkalmanként tisztasági szűrést végez, ezen kívül hallás és látásvizsgálatot évente egyszer.
- ***Beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja az intézményt!***
- ***Azt, hogy a gyermek egészséges, orvosnak kell igazolnia!***
- ***Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.***

- Csoportszobában szülő csak az óvodapedagógus jelenlétében, a cipője levétele után tartózkodhat.
- Az óvoda tálalókonyhájában egészségvédelmi okokból idegen csak a vezető tudtával fehér köpeny és cipővédő felvétele után tartózkodhat.
- Az óvodába a védőnő rendszeresen, előzetes terv alapján látja el feladatokat. A gyermek, évenkénti, kötelező belgyógyászati vizsgálatának elvégzéséért a szülő felelős. A gyermek egészségügyi törzslapját az óvoda nem tartja nyilván.

1. Gyermekek ruházata az óvodában

- Jellemezze praktikusság, kényelem, tisztaság, rétegesség.
- Az átöltöztetéshez tartalék ruha és alsónemű szükséges.
- Higiéniai és esztétikai okokból ajánlott a „játzó” ruha biztosítása.
- Legyen a gyermekeknek tornafelszerelése, váltócipője, udvari öltözéke.
- Célszerű minden ruhadarabot jellel ellátni és ezeket az erre rendszeresített, jellel ellátott zsákban az arra kijelölt helyen tárolni.
- A ruhadarabokat az öltözőben az óvónőktől kért módon helyezték el.
- A gyermekek váltócipője legyen kényelmes, biztonságos.

ÓVÓ-VÉDŐ SZABÁLYOK

- A csoportokban a gyermekek életkorának megfelelően ismertetjük egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, veszélyforrásokat és az elvárható magatartásformát, amit a gyermekeknek be kell tartaniuk. A sérüléstől függően orvosi ellátásról gondoskodunk, a szülőt értesítjük.
- Az edzettség, ellenálló képesség fejlesztését naponta szabad levegőn tartózkodással is biztosítjuk. Ennek érdekében kérjük, hogy a gyermekek öltöztetése a napi várható időjárásnak megfelelően történjék. Váltóruházatról (alsónemű, felsőruházat, benti cipő) a szülők jellel ellátva gondoskodjanak.
- Az óvodában dolgozó minden felnőttnek, valamint az óvodába járó minden gyermeknek és szüleinek feladatát képezi az ide vonatkozó szabályok betartása.

- A gyermekekkel az óvodapedagógusok életkoruknak megfelelően – ismertetik a baleseteket megelőző szabályokat a különböző tevékenységek (udvarra menetel, séták, kirándulások, csoportszobai foglalkozások, ill. az óvoda egyéb helységeiben történő foglalkozások) megkezdése előtt, meggyőződve a szabályok elsajátításáról is.
- Ha bármely felnőtt balesetveszélyes játékot, eszközt észlel, azonnal értesítse az óvodavezetőjét, további intézkedés céljából.
- Az óvodában tartózkodó szülők és gyermekek kötelesek az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó rendelkezéseket betartani a keletkező balesetek felelősségét vállalni.
- Délutáni udvari élet esetén a szülő menjen oda a pedagógushoz, vegye át a gyermekét és így távozzanak az óvodából.
- A szülők gyermekük átvétele után az óvoda udvarát játszótérnek ne használják, és kérjük, ne tartózkodjanak tovább az óvoda területén, mert a csoportot felügyelő óvodapedagógusok nem tudják kellő képen átlátni a játszó gyermekek sokságát.
- Kérjük a szülők telefonszámát, valamint a gyermek Taj számát szíveskedjenek bejelenteni, hogy betegség vagy baleset esetén azonnal értesíteni tudjuk önöket.

Kérjük a szülőket a szabályok közös foganatosítására és betartására!

1. A gyermekek számára behozható tárgyak

- A szülő az óvodába játékot, vagy egyéb gyermeke által behozott tárgyat csak saját felelősségére hagyhat itt. Az óvodában hagyott tárgyakért, felszerelésekért az óvoda nem vállal felelősséget (aranylánc, karóra, karkötő, fülbevaló egyéb értékes tárgyak stb.)
- Az óvodába érkező gyermek reggelenként üdítőitalt, cukrot, csokoládét, rágógumit és más édességet nem hozhat magával. Ez alól kivételek a születésnapok, névnapok megünneplésére szolgáló alkalmak. A szülő felelős, hogy gyermeke ne hozzon olyan eszközt, mellyel saját és társai egészségét veszélyezteti (szűrő, tűzveszélyes eszköz, gyógyszer).
- A balesetek megelőzése érdekében kérjük, hogy gyermekeik ne viseljenek a mindennapokban ékszert vagy olyan ruhadarabot, amely balesetveszélyes helyzetet teremthet. Ezen felül olyan játékeszközök (puskák, fegyverek, kardok stb.), melyek agresszív viselkedést és balesetet idézhetnek, elő nem hozhatnak be a gyermekek az óvoda területére. Kérjük a kedves szülőket, hogy tartsák szem előtt az értékek behozatalának felelősségét. Az óvodába behozott, nagy értékű tárgyakért felelősséget nem vállalunk!

GYERMEKI JOGOK, KÖTELESSÉGEK GYAKORLÁSÁVAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

- Minden körülmények között biztosítjuk a nevelési év során a gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését, személyiségének kibontakozását, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárítását, a sajátos nevelési igényű gyermek kibontakozását.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit, emberi méltóságát, a hátrányos megkülönböztetést.
- Ha a gyermekek személyiségfejlődését valamilyen tényező hátrányosan befolyásolja, a Gyermekek védelméről szóló törvényben foglaltak szerint járunk el.
- A gyermekeknek kötelességük, hogy a gondozás, nevelés hatékonysága, eredményessége érdekében az óvodapedagógusokkal együttműködjenek a Nevelési Program alapelvei, célkitűzései és a Nemzeti Köznevelésről szóló Törvény rendeletei szerint.

1. Gyermekvédelem

- A gyermeki jogok érvényre jutása érdekében óvodánkban gyermekvédelmi felelős tevékenykedik.
- Óvodába lépéskor írásbeli nyilatkozatot kérünk arról, hogy:
  - A gyermek hazavitelének rendelkezéséről, amennyiben a gyermeket más is hazaviheti.
  - Hozzájárulás az óvodán kívül szervezett programokon való részvételhez.
  - Hozzájárulás az óvoda nevelési idején kívül tartandó önköltséges programok ideje alatt ahhoz, hogy gyermeke felügyeletét a programvezető pedagógus látja el.
  - Amennyiben a szülők nem élnek közös háztartásban, vagy válófélben vannak, kérjük a szülők együttes nyilatkozatát arról, hogy a gyermek elvitelének tekintetében hogyan egyeztek meg.
- **A gyermek és ifjúságvédelmet ellátó** óvodapedagógus, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat vezetője nevét, fogadóórájának helyét és idejét minden évben az évnnyitó szülői értekezleten nyilvánosságra kell hozni.

2. Nevelő-fejlesztő tevékenység

- **Az óvónőt nevelő-fejlesztő munkájának végzése közben zavarni nem szabad.** Az együttműködésnek szabályozott formái vannak: fogadó órák, családlátogatások, szülői értekezletek, melyekről a csoport óvónője 8 nappal korábban köteles a szülőt értesíteni.

- A szülőknek lehetőségük van rá, hogy az óvodában folyó tevékenységek kialakításában a megfelelő fórumokon aktívan részt vegyenek, ötleteikkel segítsék elő a közös gondolkodást, az együttműködést.
- A szülők közösségét az óvodában a Szülői Szervezet képviseli. Ők informálják az óvoda vezetését a gyermekek nagyobb csoportját (20 fő felett) érintő döntések meghozatala előtt a nevelési értekezletek aktuális napirendi pontjain.
- Gyermekekkel kapcsolatban információt a csoport óvónőitől vagy az óvodavezetőtől kérjenek.

3. A gyermekek értékelésének rendje, szempontjai

Óvodánkban a gyermekek értékelésekor elsődleges szempont, hogy minden gyermeket, az életkori sajátosságokat figyelembe véve önmagához képest, a saját lehetőségeihez, adottságaihoz képest mérünk a fejlődésben.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a szülő kötelessége.

A gyermekekről információt, tájékoztatást csak az óvodapedagógus, óvodavezető, a logopédus adhat. Kérjük, hogy az óvoda nem pedagógus dolgozóitól pedagógiai kérdésekben ne kérjenek tájékoztatást!

- A gyermekek értékelését az óvodapedagógusok végzik a gyermekenként vezetett személyiségnapló és egyéb megfigyelési szempontok alapján.
- Különös gondosságot igényelnek a tanköteles korú gyermekek. Minden gyermek szülőjével egyéneként elbeszélgetnek az óvónők az iskolára való felkészültségről, a februári szülői értekezleten.
- A gyermekek testi érettségét a házi gyermekorvos állapítja meg a védőnők és az óvónők közreműködésével.
- Lelki, szociális, mentális és értelmi fejlettséget a nevelőtestület szakmai véleménye alapján állapítják meg a nagycsoportos gyermekekkel foglalkozó óvónők.
- Minden gyermekről óvodai szakvélemény kerül kiállításra.
- Kérdéses esetben kérni kell a Pedagógiai Szakszolgálat, ill. szükség esetén a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vizsgálatát. A különböző vizsgálatokhoz szükséges óvodapedagógus által készített jellemzést csak a szülő aláírásával továbbítjuk.
- Ezeket a vizsgálatokat Szülő is kérheti. Ebben az esetben az óvodai szakvéleményhez, csatolni kell a Pedagógiai Szakszolgálat, illetve a Szakértői Bizottság írásbeli véleményét.

4. A beiskolázás óvodai feladatai

A szülőknek kiadott óvodai szakvéleménnyel lehet a gyermeket a kiválasztott iskolába beíratni.

- Minden tanköteles korú gyermeket be kell íratni, függetlenül attól, hogy marad-e még egy évig óvodában vagy sem.
- A tanköteles korú gyermek 8 napon túli igazolatlan hiányzása esetén az óvoda vezetője szólítja fel a szülőt kötelezettségének teljesítésére.

AZ ÉTKEZTETÉS SZABÁLYAINAK ELJÁRÁSRENDJE

- A gyermekek napi háromszori étkezésének megszervezése az óvoda feladata, mely élelmiszerekből az ételmintát köteles 72 órán át megőrizni (ÁNTSZ). Kivétel: az egészségcsoport számára vitamin pótlására szolgáló plusz gyümölcs, zöldség.
- Nem etikus, valamint az óvoda tisztántartását is zavarja az óvoda területén a gyerek etetése, nassoltatása, otthonról hozott étellel a többi gyermek előtt.
- Célszerű a gyerekeket otthon megreggeliztetni.

1. Étkezés kirándulások alkalmával

- Egész napos kirándulás alkalmával az óvoda biztosítja a gyermek számára a napi háromszori étkezést. Az óvodából távol lévő csoportoknak hideg ételmezt tartalmazó uzsonnacsomagokat készít a konyha.
- Délelőtti kiránduláson résztvevő csoportok számára biztosított a meleg ebéd, ill. uzsonna.

2. Étkezési térítési díjak befizetése

- Az étkezési térítési díj befizetése az önkormányzat számlájára átutalással történik, ennek határideje minden hónap 20-áig esedékes.
- A gyermek távolléte, betegsége nem mentesíti a szülőt az étkezési térítés napján a befizetési kötelezettsége alól.
- A szülő felelőssége, hogy a meghatározott napon eleget tegyen kötelezettségének.

3. A térítési díj csökkentés kérésének jogcímei

- A család az anyagi helyzetétől függően részesülhet ingyenes vagy kedvezményes étkezésbe. Ennek a jogosultságnak a feltételeit a mindenkor érvényben lévő jogszabály tartalmazza, mely normatív alapú támogatás. Mértékét és az erre való jogosultság feltételeit az újonnan beiratkozókkal a beiratkozáskor tájékoztatja a vezető.

4. Az étkezés lemondása

- Hiányzás esetén az étkezés lemondható minden nap 9.00-óráig.
- Be nem jelentett hiányzás esetén a szülő a térítési díj visszafizetésére nem tarthat igényt.
- Hiányzás után az étkezését a gyermek jövetele előtti nap 9.00 – óráig jeleznie kell a szülőnek, ellenkező esetben nem tudunk a gyermek számára étkezést biztosítani.
- Felhívjuk a kedves szülők figyelmét, hogy a 100% - os, térítési díjkedvezményre jogosult szülőnek is le kell mondania az étkezést a gyermek hiányzása esetén.
- A szülőt bejelentési kötelezettség terheli, ha körülményeiben olyan változás áll be, amely megváltoztathatja a kedvezményre való jogosultságát.

5.Étkezések időpontja:

- tízórai:9. 00 - 9. 30-ig

- ebéd: 12.00 – 12. 45-ig

- uzsonna: 15. 15. –15. 45.-ig

A SZÜLŐK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI, KAPCSOLATARTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS

1. A szülők jogai:

Óvodánkban a szülők jogai:

- Megismerhetik az óvoda Nevelési Programját, házirendjét, SZMSZ-ét, éves munkatervét, melyeket az intézmény faliújságján illetve a vezetői irodában, a vezetővel egyeztetve tekinthetnek meg.
- Jogukban áll a jogszabályban meghatározott módon véleményt nyilvánítani és egyetértést gyakorolni.

- A véleménynyilvánítás módja óvodánkban a következő: szülői szervezet értekezletein a megválasztott képviselői tagokon keresztül, elégedettségi kérdőíveken évente egyszer, fogadó órákon, szülői értekezleteken.
- Joguk van a gyermeke fejlődéséről rendszeres, érdemi és dokumentált tájékoztatást kapni évente kétszer fogadó óra keretében.
- Joguk van kezdeményezni a szülői szervezet létrehozását.
  - Tanácskozási joggal részt vehetnek a nevelőtestületi értekezleten, valamint az érdekeiket érintő döntések meghozatalában.
  - Joguk van írásbeli javaslatot benyújtani a gyermekek nagyobb csoportját érintő ügyekben, melyre az óvodavezető, a nevelőtestület és a szülői közösség közös döntése alapján 30 napon belül érdemi választ kell kapniuk.
  - Joguk van véleményt nyilvánítani fent említett megismerhető dokumentumokról.
  - A működéshez szükséges helyet és eszközt az óvoda biztosítja.
- Jogukban áll az óvoda által meghatározott feltételek mellett kérni, hogy gyermekük a térítéses és térítésmentes szolgáltatásokat igénybe vegye, valamint az óvoda nevelési profiljának megfelelően kezdeményezni azokat.

2. Óvodánkban a szülők kötelességei:

- A gyermekét tisztán, gondozottan, a házirend szabályait betartva hozza óvodába.
- Gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Figyelemmel kísérelje gyermeke fejlődését és megadja ehhez minden elvárható segítséget.
- A Házirend megismerése és megtartása.
- Tartsa tiszteletben az óvoda vezetőjének, pedagógusainak, alkalmazottainak emberi méltóságát és jogait.
- Biztosítani gyermeke óvodai nevelésben való részvételét továbbá óvodakötelezettségének (5 éves kortól, hátrányos helyzetű gyermek esetén 3 éves kortól) teljesítését.
- Rendszeres kapcsolatot tartani, és együttműködni az óvoda pedagógusokkal és érdeklődni a gyermeke fejlődéséről.
- Körültekintően eljárni gyermeke jogainak érvényesítése közben.
- Elősegíteni gyermekének közösségbe való beilleszkedését, az óvoda rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.
- Ha gyermeke kimarad az óvodából azt írásban jelentse be.

3. A kötelességmulasztás következményei:

Amennyiben az óvoda úgy ítéli meg, hogy a szülő nem tudja, vagy nem akarja szülői kötelességét teljesíteni, azt gyermekvédelmi felelősnek kötelessége jelezni az óvodavezetőnek, aki a területileg illetékes Gyermejköltségi Szolgálatról kér érdemi segítséget.

---

4. A család és óvoda közös nevelési elvének kialakítása

- Az óvodánkba járó gyereket arra neveljük, hogy tanulják meg tisztelni a felnőtteket, szeressék és fogadják el pajtásaik, másságát, tudják kifejezni magukat, de legyenek képesek alkalmazkodni.
- Az esetleges konfliktusokat ne durvasággal, erőszakossággal, árulkodással oldják meg.
- Ezen törekvésünk sikeressége érdekében kérjük, hogy otthon is ezeket az alapelveket erősítsék gyermekeiket.

5. A szülők tájékoztatása, a gyerekek érdekeinek érvényesítése

- A szülőket a faliújságon és a szülői értekezleten tájékoztatjuk az óvodai programokról, közérdekű információkról.
- Kérdéseket, javaslatokat az óvodapedagógusokhoz, ill. az óvoda vezetőjéhez személyesen fogadó órákon, szóban és írásban bármikor intézhetik. A szülők képviselőre a Szülői Szervezet jogosult. Vezetőjének és tagjainak neve, elérhetősége a faliújságon megtalálható.
- *Az óvoda alapvető dokumentumai:*
  - Helyi Óvodai Nevelési Program
  - Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ)
  - Házi rend

6. Kapcsolattartás, együttműködés lehetőségei a nevelőkkel

- Kérjük Önöket, hogy a gyermekekkel kapcsolatos problémák megbeszélése ne az ajtóban történjék, ne vonják el az óvónőt hosszabb időre a csoportjától, mert balesetet idézhet elő és zavarhatja a nevelés folyamatát! A beszélgetésekre egyeztessenek időpontot.
- Gyermekekkel kapcsolatos információt a saját óvónőjüktől vagy az óvodavezetőjüktől kérjenek.
- A délelőtti időpontban csak halaszthatatlan ügyben kérjék telefonhoz az óvónőket.
- *A szülőknek lehetőségük van rá – és igényük is -, hogy*
  - Az óvodában folyó pedagógiai munka kialakításában a megfelelő fórumokon aktívan részt vegyenek.
  - Annak érdekében, hogy a gyereket a neki legmegfelelőbb módszer szerint neveljük, szükség van igazi valós együttműködésre, nyitottságra és őszinteségre.

- Komolyabb probléma, konfliktus esetén mindenképpen keressék fel az óvónőt, ill. az óvoda vezetőjét és velük közösen próbálják megoldani a konkrét helyzetet.

7. Együttműködésre alkalmas fórumok

- **Szülői értekezletek**
  - Évente kétszer, melynek témája csoportok életéről, a gyermekek mindennapjait érintő kérdésekről való tájékoztatás, megbeszélések.
  - A szülői értekezlet időpontjáról a faliújságról értesülhetnek a szülők.
- **Játszó délutánok, munkadélutánok**
  - Évente több alkalommal rendezünk a szülőkkel együtt játszó, ill. barkácsoló délutánokat.
  - A közös barkácsolás: a jeles napok jelképeinek elkészítése, vagy a nevelési program megvalósulását segítő valamilyen közös munkálkodás.
- **Nyílt napok**
  - Minden évben két alkalommal (november és március hónapban) óvodánkban nyílt hetet tartunk, amikor a szülők betekintést nyerhetnek az óvoda életébe és megismerkedhetnek a nevelés és oktatás színvonalával.
- **Közös rendezvények**
  - A programunk profiljához kapcsolódóan minden évszakban rendezünk a jeles napok köré csoportosítva valamilyen rendezvényt mely az éves munkatervben kerül megtervezésre.
  - Megszervezésében és lebonyolításában számítunk a szülők segítségére. A rendezvények tartalmát együtt tesszük színvonalassá.
- **Fogadóórák**
  - Évente kétszer (november és április hónapban)
  - Ezeken az alkalmakon minden szülő érdemi tájékoztatást kap gyermeke fejlődéséről. A fogadó órákra a faliújságon hirdetett időpontokban, írásban lehet jelentkezni.
  - Problémás esetekben az óvodapedagógusok is kezdeményeznek fogadó órát.
- **Az óvónővel való rövid, esetenkénti megbeszélések**

---

8. Az óvoda helységeinek a szülők által használhatóságának rendje

- A szülő a csoportszobába utcai lábbelibe nem léphet be!
- A szülő és óvodás korúnál nagyobb illetve kisebb gyermek csak az előtérben lévő mosdót használhatja.
- A babakocsikat az óvoda épületébe betolni TILOS!(Fertőzésveszély)
- Dohányzás az óvoda egész területén szigorúan TILOS!
- Gépjárművel az óvoda területére behajtani TILOS!
- A gyermekek kerékpárjainak tárolására a kerítésen kívüli biciklitárolót használják, az óvoda falának támasztani TILOS!

9. Csoportos igény, ill. érdekérvényesítés

Panaszjog

- A szülő az óvoda szolgáltatásaival kapcsolatosan panaszjogával élhet.

Jogorvoslati lehetőségek:

- Intézményvezető
- Jegyző (törvény, jogszabálysértés, vagy méltánytalanság esetén.)
- Bíróság vagy Kormány Hivatal

Kártérítési felelősség

- Ha az intézménynek a gyermek, vagy a szülő kárt okozott, az óvodavezető vizsgálatot rendel el a károkozás körülményeinek tisztázására.
- A vizsgálatról az óvónő a szülőt haladéktalanul tájékoztatja, és egyidejűleg felszólítja az okozott kár megtérítésére.
- Eredménytelen eljárás esetén az óvoda vezetője pert indíthat.
- Bár az óvoda a gyermeknek az óvodai elhelyezéssel összefüggésben okozott károkért vétkességre tekintet nélkül, teljes mértékben felel és a kártérítésre a Magyarország Polgári Törvénykönyv rendeleteit kell alkalmazni, - ám azzal a kiegészítéssel, hogy az óvoda a felelősség alól mentesül, ha a bizonyított, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő.

ÓVODÁNKBAN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

1. Térítés ellenében igénybe vehető szolgáltatások

- A térítés ellenében igénybe vehető szolgáltatásokat a Pedagógiai Programunk szellemében szervezzük meg minden nevelési év elején a szülők írásbeli jelentkezése alapján. Ezek a foglalkozások (pl. karate), nyitvatartási időn belül, délutánonként a résztvevő gyermekek felügyelete ilyenkor a szolgáltató felelőssége.
- A szolgáltatások díjáról, időpontjáról és a befizetés időpontjáról és módjáról a szülők a szülői értekezleteken valamint hirdetmény formájában értesülhetnek a csoportok faliújságjáról. Az óvodavezető a szolgáltatóval megbízási szerződésben rögzíti a szolgáltatás időtartamára vonatkozó szabályokat, felelősséget és kompetenciákat, a helység használatával, illetve a gyermekek felügyeletével kapcsolatban.
- A megbízási mellékletét képezi a szülők által aláírt nyomtatvány arról, hogy a szolgáltatást önként igényelték és tudomásul veszik, hogy ez idő alatt nem tartozik felelősséggel a gyermek felügyeletéért.

2. Alkalomszerű térítéses szolgáltatások

Ilyen programok:

- Bábszínház
- Irodalmi, zenés gyermekműsorok
- Látogatás tájházakba, népi kismesterségek színhelyeire
- Kirándulások
- A csoportok eseményterveikhez kapcsolódó programok, foglalkozások
- Zene óvoda

3. Térítésmentes szolgáltatások

- **Logopédus:** a logopédus minden év elején szűrést végez.
  - Szükség esetén beszédjavító és dyslexia megelőző foglalkozásokat tart a gyerekeknek.
  - Ezen kívül fejlesztő foglalkozásokat is tart az arra rászorult gyerekeknek.

- **Fejlesztő pedagógus:** minden tanév végén felmérést végez a következő tanévben 5. életévüket betöltött gyermekek körében.
  - Fejlesztő foglalkozásokat tart az arra rászoruló gyermekeknek.
  - A heti óraszám függ a fejlesztésre szoruló gyermekek számától.

4. Hitoktatás

- Az óvodánkban folyó nevelés világnézetileg semleges. Törvényi kötelezettségünknek eleget téve lehetővé tesszük, hogy az intézménybe járó gyermekek, igény szerint hitoktató által szervezett fakultatív hit és vallásoktatáson vegyenek részt.

BIZTONSÁGOS INTÉZMÉNY

1. Bombariadó

- Vészhelyzetben, az óvodában tartózkodó vezető értesíti a rendőrséget és közben utasítást ad az épület kiürítésére.
- A kiürítés a csoportszobákban és a folyosón kifüggesztett rend szerint történik.

2. Tűzriadó

- Óvodánk tűzvédelmi rendszerrel van ellátva. Tűz esetén a tűz keletkezésének helyétől függően a tűzvédelmi ajtók önműködően záródnak, megakadályozva a tűz továbbterjedését.
- A bennrekedt személyzet és gyermekek a folyosó végén lévő ajtón vagy a csoportszobák teraszajtaján keresztül tudják elhagyni az épületet. A tűzjelző rendszer automatikusan bekapcsol, és riasztást jelez a Tűzoltóság felé. Egyébként az elhárítási munka a Tűzriadó terv szerint zajlik.
- Az óvoda dolgozói a tűzriadó terv szerint járnak el.

3. Dohányzás

- Az óvoda területére - beleértve az udvart is - égő cigarettával belépni, illetve ott dohányozni szigorúan TILOS!

A HÁZIREND FELÜLVIZSGÁLATA, MÓDOSÍTÁSA

A Házirend felülvizsgálatára minden nevelési évfázó értekezleten sor kerül.

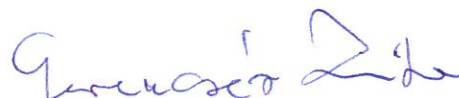
A Házirend módosítására akkor kerül sor, ha a vonatkozó jogszabályokban változás áll be, vagy ha a szülők képviselik útján, illetve a nevelőtestület erre javaslatot tesz.

1.A módosítási eljárás szabályai:

- Az óvodavezető a nevelőtestületi javaslatra a szülők véleményét figyelembe véve elkészíti az új házirendet.
- Megkéri a szülői szervezet véleményét.
- A nevelőtestület elé terjeszti elfogadásra.
- Megküldi a fenntartónak jóváhagyásra.

Szigetcsép, 2021.09.01

Gerencsér Zita
intézményvezető

HATÁROZATI JAVASLAT

Tárgy: Záhonyi Hugóné Óvoda Pedagógiai Programjának és Házirendjének elfogadása

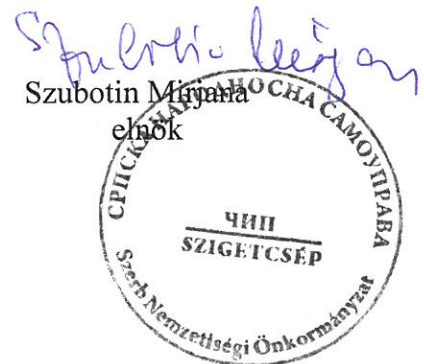
...../2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a Záhonyi Hugóné Óvoda Pedagógiai Programját és Házirendjét megismerte, azzal a melléklet szerinti tartalommal egyetért.

A döntést az elnök Szigetcsép Község Polgármestere részére megküldi.

Felelős: elnök
Határidő: azonnal

Szigetcsép, 2021. november 11.

Melléklet a plusz munkák elszámolásához

■ Dréncső	6 fm	5.386,- Ft
■ Knauf alapvakolat	2 zsák	3.340,- Ft
■ Baunit lélegző vakolat	14 zsák	38.360,- Ft
■ Baunit előfröcskölő	3 zsák	12.060,- Ft
■ Vakolás		31.200,- Ft
■ Kvarchomok	4 zsák	7.240,- Ft

97.586,- Ft

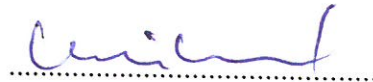

Nyilatkozat

Alulírott **Nikolics Milován**, mint a **NIKO-KERTÉP Kft.** (székhely: 2317 Szigetcsép, Zrínyi Miklós utca 9., adószám: 14656192-2-13) ügyvezető igazgatója nyilatkozom, hogy telephelyünkön a következő anyagok rendelkezésre állnak:

- homlokzatvakolás anyagai 21,5 m²
- csapadékvíz-elvezetés anyagai 1 db csatornabekötő idom
- térkő 9 db kerti szegélykő 100/20/5, szürke
- 8 m² Taverna 6 cm térkő, szürke
- Lábazati vakolat 16 m²

Kelt: Szigetcsép, 2021. szeptember 27.

Nikolics Milován
ügyvezető

NIKO-KERTÉP Kft.
2317 Szigetcsép,
Zrínyi Miklós utca 9.
Adószám: 14656192-2-13
Banksz.sz.: 10700512-48655206-51100005

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült

a Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének 2021. november 18-i üléséről

Az ülés helye: Szigetcsépi Polgármesteri Hivatal (Szigetcsép, Szabadság u. 2.)

Jelen vannak: Szubotin Mirjana elnök, Assabiny Illés elnökhelyettes,
Márfiné Werling Angéla Erzsébet képviselő

Tanácskozási joggal jelen vannak: Tóthné Kriszt Judit polgármester
Katona Éva jegyző

Szubotin Mirjana elnök köszönti a megjelenteket, megállapítja, hogy a testület határozatképes, az ülést megnyitja.
Javasolja, hogy Márfiné Werling Angéla személyét fogadja el a testület a jelen ülésről készült jegyzőkönyv hitelesítőjének.

A képviselők egyhangú 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozzák.

42/2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

A Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja Márfiné Werling Angéla Erzsébet személyét a Szerb Nemzetiségi Önkormányzat 2021. november 18-i üléséről készült jegyzőkönyv hitelesítőjének.

Felelős: elnök
Határidő: azonnal

Szubotin Mirjana elnök szavazásra teszi fel a melléklet szerinti meghívóban *(1.sz. melléklet)* szereplő napirendi pontok elfogadását.

A képviselők egyhangú 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozzák.

43/2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

A Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a 2021. november 18-i ülésének napirendi pontjait az alábbiak szerint:

- 1.) Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint tájékoztató a két ülés között történt fontosabb eseményekről
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes

- 2.) A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat 2021. évi költségvetésének III. sz. módosítása
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes
- 3.) Záhonyi Hugóné Óvoda Pedagógiai Programjának és Házirendjének elfogadása
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes
- 4.) A „Szerb Iskola” felújításával kapcsolatos döntések meghozatala
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes
- 5.) Egyéb ügyek, indítványok

N a p i r e n d e k t á r g y a l á s a :

- 1.) Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint tájékoztató a két ülés között történt fontosabb eseményekről
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes

Szubotin Mirjana elnök tájékoztatja a képviselőket, hogy az iskola felújítási munkálatai befejeződtek, bizonyos plusz munkákra volt szükség, melyeknek összértéke 97.586,- Ft.

A tető felújítás megtörtént, az SZOÖ (Szerb Országos Önkormányzat) Elnöki határozata alapján kapott 200.000,- Ft munkadíj elszámolást leadtuk, a pályázaton nyert 1 M Ft elszámolására a Bethlen Gábor Alapkezelő felé az elszámolási felület megnyitása után van lehetőség.

A lámpatestek és egyéb kiegészítő anyagok vásárlását (szegélyléc, segédanyagok, WC-ülőke, szaniterek) saját költségvetésből biztosítottuk.

A 36/2021. (IX. 27.) SZNÖ KT. határozat végrehajtása megtörtént (szerződések felmondása közös megegyezéssel).

Saját költségvetésből 12 db szék került megvásárlásra 228,870,- Ft értékben.

SZOÖ által bútórvásárlásra kapott 1 M Ft-os összegből 6 db asztalt és 36 db széket vásároltunk.

Kéri a beszámoló és tájékoztató elfogadását.

A képviselők egyhangú 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozzák.

44/2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete az elnöki beszámolót és tájékoztatót elfogadja.

Felelős: elnök
Határidő: azonnal

- 2.) A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat 2021. évi költségvetésének III. sz. módosítása (2. melléklet)
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes

Szubotin Mirjana elnök kéri a képviselőket, hogy az előterjesztésben és annak mellékletében foglaltak alapján hozzák meg döntésüket a 2021. évi költségvetés III. számú módosításának elfogadását illetően.

A képviselők egyhangú 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozzák.

45/2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2021. évi költségvetésének III. sz. módosítását a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: elnök
Határidő: azonnal

- 3.) Záhonyi Hugóné Óvoda Pedagógiai Programjának és Házirendjének elfogadása (3. melléklet)
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes

Szubotin Mirjana elnök kéri a képviselőket, hogy a mellékelt dokumentumok alapján hozzák meg döntésüket a Záhonyi Hugóné Óvoda Pedagógiai Programjával és Házirendjével történő egyetértést illetően.

A képviselők egyhangú 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozzák.

46/2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a Záhonyi Hugóné Óvoda Pedagógiai Programját és Házirendjét megismerte, azzal a melléklet szerinti tartalommal egyetért.

A döntést az elnök Szigetcsép Község Polgármestere részére megküldi.

Felelős: elnök
Határidő: azonnal

- 4.) A „Szerb Iskola” felújításával kapcsolatos döntések meghozatala (4. melléklet)
Előterjesztő: Szubotin Mirjana elnök
Assabiny Illés elnökhelyettes

Szubotin Mirjana elnök arról tájékoztat, hogy az előre nem látható belső munkálatokhoz szükségessé vált plusz anyagok megvásárlása, illetve 26 nm vakolat javítás munkadíja. Ez összesen 97.586,- Ft, amelynek kifizetéséhez kéri a testület jóváhagyását.

A képviselők egyhangú 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozzák.

47/2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyja bruttó 97.586,- Ft kifizetését a „Szerb Iskola” belső munkálataihoz szükséges anyagok vásárlására, illetve a vakolat javítás munkadíjának kifizetését.

Felelős: elnök
Határidő: azonnal

Assabiny Illés elnökhelyettes tájékoztatja a képviselőket, hogy a 2020. december 21-én Niko Kertép Kft-nek utalt előleg, számlaszám NKKRT-2020-116 (275.779,- Ft, mely összeg a NEMZ-BER-20-0159 azonosítószámú támogatói okiratban elszámolásra került) anyagainak készletkimutatása mellékletben szerepel.

5.) Egyéb ügyek, indítványok

Assabiny Illés elnökhelyettes javasolja, hogy az óvodai és iskolai Szerb Karácsony ünnepségéhez a testület biztosítson 25-25.000,- Ft összeget ajándék vásárlására, amihez kéri a testület hozzájárulását.

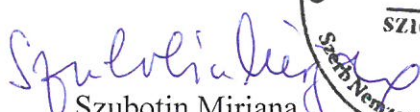
A képviselők egyhangú 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozzák.

48/2021. (XI. 18.) SZNÖ KT. számú határozat

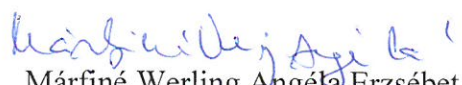
A Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy 25.000,- 25.000, Ft-ot (összesen 50.000,- Ft) biztosít a Záhonyi Hugóné Óvoda és a Szigetcsépi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola „Szerb Karácsony” ünnepségéhez, ajándék vásárlás céljából.

Felelős: elnök
Határidő: 2021. december 31.

További kérdés, hozzászólás nem hangzott el, **Szubotin Mirjana elnök** a megjelenést megköszönve az ülést bezárja.

Szubotin Mirjana
elnök

Márfiné Werling Angéla Erzsébet
jegyzőkönyv hitelesítő

J E L E N L É T I Í V

Szigetcsépi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének

2021. november 18-án megtartott ülésén

Jelen vannak :

Szubotin Mirjana	elnök	<i>Szubotin Mirjana</i>
Assabiny Illés	elnökhelyettes	<i>Assabiny Illés</i>
Márfiné Werling Angéla Erzsébet képviselő		<i>Márfiné Werling Angéla Erzsébet</i>

Tanácskozási joggal meghívottak :

Tóthné Kriszt Judit	polgármester	<i>Tóthné Kriszt Judit</i>
Katona Éva	jegyző	<i>Katona Éva</i>
Nikolics Milován	alpolgármester	—